Azg
Azg
12 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995. ՇԱԲԱԹ # 154 (908)

Վահան Հովհաննիսյանը մեղադրվում է հայրենիքի դավաճանության մեջ

Իսկ դա նշանակում է 10-15 տարի կամ մահապատիժ

ՀՅԴ մոտ կանգնած աղբյուրներից հաղորդում են, որ օգոստոսի 10-ին Նոյեմբերյանի քննչական մեկուսարանում գտնվող ՀՅԴ Բյուրոյի անդամ Վահան Հովհաննիսյանին ներկայացվել է մեղադրանք ՀՀ քրեական օրենսգրքի 59-րդ («դավաճանություն») և 61-րդ («հանձնարարություն») հոդվածներով: Այդ մեղադրանքն է ներկայացվել նաև հուլիսի 28-ի լույս 29-ի գիշեր ձերբակալված ահաբեկչական խմբի մի շարք անդամներին: Երկու հոդվածներն էլ նախատեսում են 10-15 տարվա ազատազրկում կամ մահապատիժ, ունեցվածքի բռնագրավմամբ: ՀՀ դատախազության լրատվական կենտրոնի ղեկավար Սերգեյ Վարդանյանը չհերքեց բայց և չհաստատեց այս տեղեկությունները: Նա ասաց, որ նման մեղադրանքով վերջին անգամ դատական գործ է հարուցվել ՊԱԿ-ի մի աշխատակցի դեմ ավելի քան 20 տարի առաջ: Այդ անձը Լենինական քաղաքի մոտ սահմանը խախտելով անցել էր Թուրքիա, հետագայում բռնվել Լոնդոնում, վերադարձվել ԽՍՀՄ և գնդվել: *ԼՏ*

ՀՅԴ ԳՈՐԾ

Վեց ամիսն անցավ, ամիսն էլ անցավ, ի՞նչ է լինելու

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍ: Ինչպես արդեն հայտնի է, հուլիսի 13-ին լրացավ Գեորգույն դատարանի որոշմամբ ՀՅԴ գործունեության 6 ամսյա կասեցման ժամկետը, որից հետո հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների վերաբերյալ օրենքի համաձայն արդարադատության նախարարությունը պետք է մեկ ամսվա ընթացքում կուսակցությունից ստացած կանոնադրական խախտումների վերացման վերաբերյալ գրության հիման վրա բույլատրեր կուսակցության հետագա գործունեությունը կամ ոչ: Նախատեսված մեկամսյա ժամկետին մնում է ընդամենը երկու ոչ աշխատանքային օր, սակայն համաձայն հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների գրանցման վարչության պետ Մանասարյանի, առայժմ իրենք ՀՅԴ դաշնակցությունից որևէ գրություն չեն ստացել կուսակցության կանոնադրական խախտումների վերաբերյալ, չնայած կուսակցության փաստաբանը տեղեկացրել է, որ իրենք անողայման կներկայացնեն նման փաստաթուղթ:

Առայժմ հստակ չէ սակայն, թե ինչ է նախատեսվում, եթե նշված ժամկետում այնուամենայնիվ նման գրություն չներկայացվի:

«Դրո»-ի դատը կվերսկսի երեքշաբթի

ՀՅ գեորգույն դատարանում ընթացող «Դրո» կառույցի դատավարությունը օգոստոսի 11-ին տեղի չունեցավ: Երկու ժամ սպասեցնելուց հետո դատական կոլեգիայի նախագահ Էդուարդ Մանուկյանը հայտնեց, որ դահլիճում գտնվող հայերին, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մասնավորապես ասաց, որ Լեռնային Ղարաբաղում պետք է ստեղծվեն անհրաժեշտ դայմաններ օտարերկրյա ներդրումներ խթանելու համար: Ընդգծվեց նաև նախաընտրական միջոցառումների իրականացման, ինչպես նաև սեփականաշնորհման ձեռնարկությունների նկատմամբ նախարարությունների, գերատեսչությունների, վարչ ձեռնարկությունների, դետական կառավարման մարմինների իրավասությունների սահմանափակումների անհրաժեշտությունը:

Գնդակոծվել են Կարմիր Բար գյուղի դաշտանական դիրքերը

Օգոստոսի լույս 11-ի գիշերը հայ-ադրբեջանական սահմանում նորից խախտվել է անդորը: ՀՅ դաշտանության նախարարության մամուլի և լրատվության վարչությունից Նոյյան տաղան գործակալությանը հայտնեցին, որ ժամը 23.15-23.30-ը ադրբեջանական կողմը գնդացիրներից և թեթև հրազենից գնդակոծել է Իջևանի շրջանի Կարմիր Բար գյուղի դաշտանական դիրքերը: Տուժածներ չկան: Հայկական բանակային ստորաբաժանումները հարկադրել են հակառակորդին դադարեցնել կրակը: *ԼՏ*

ԴԱՐԲԱՇ

Սեփականաշնորհման ծրագիրը ընդունվեց

Ազգական դրությունը կշարունակվի մինչև 1996 թ. հունվարի 1-ը

«ԱՐԱՐԱՏ ԱՌԱՏՈՒՅՑ»-ի Սեփ. թղթակից, Ստեփանակերտ

Օգոստոսի 11-ին ԼՂՀ խորհրդարանը շարունակեց առեւտրի, հասարակական սննդի, բնակչության կենցաղային սպասարկման, վարձակալված տարածքների, անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման և աղաղեցակալացման 1995-96 թթ. ծրագրի քննարկումը: Անդրադառնալով սեփականաշնորհման ծրագրում առաջ քաշված խնդիրներին ու դատասխանելով դատգամավորների հարցերին, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը մասնավորապես ասաց, որ Լեռնային Ղարաբաղում պետք է ստեղծվեն անհրաժեշտ դայմաններ օտարերկրյա ներդրումներ խթանելու համար: Ընդգծվեց նաև նախաընտրական միջոցառումների իրականացման, ինչպես նաև սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունների նկատմամբ նախարարությունների, գերատեսչությունների, վարչ ձեռնարկությունների, դետական կառավարման մարմինների իրավասությունների սահմանափակումների անհրաժեշտությունը:

Ծրագրի կետ առ կետ քննարկումից հետո խորհրդարանը ընդունեց այն երկրորդ ընթերցմամբ:

Օրվա երկրորդ կետին ժողովրդական դատգամավորների առաջ հանվեցին գեկուցմամբ հանդես եկավ ԼՂՀ արտաքին գործոց նախարար Արկադի Ղուկասյանը, որը դատգամավորներին դատմեց վերջերս Ավստրիայում ավարտված հայ-ադրբեջանական հերթական հանդիպման արդյունքների մասին: Հանրադետության արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարը դատասխանեց խորհրդարանի անդամների բազմաթիվ հարցերին:

ԼՂՀ հարկային տեսչության դետ Նվեր Բաղդասարյանը ժողովրդական ընտրյալներին ծանոթացրեց իր ղեկավարած նորաստեղծ գերատեսչության գործունեությանը:

Խորհրդարանը հաստատեց նաև ԼՂՀ տարածքում ազգական դրության երկարաձգման մասին հանրադետության նախագահի նոր հրամանագիրը, ազգական դրությունը հանրադետությունում կտեւի մինչև 1996 թ. հունվարի 1-ը:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հացի թանկացումը կախված է ցորենի գնից

Միայն օգոստոս ամսվա սկզբին կառավարությունը գյուղական տնտեսություններից գնել է տարբ 1000 տոննա դարենային ցորեն, 1 կգ-ը 65 դրամով: Դա է այն հիմնական դատճառը, որ վերջին օրերին հացը բան կացավ 5-7 դրամով: Գյուղատնտեսության եւ դարենի նախարար Աշոտ Ոսկանյանի ասելով, այդ գինը շատ ցածր է տարբերվում հացահատիկի միջազգային գներից: Նախարարի կանխագուշակումներով, միայն այս տարի հանրադետությունում կբերվի 270 հազար տոննա հացահատիկ, որից 190-ը դարենային ցորեն, որը մեր դտահանջարկը բավարարում է 4-5 ամիս: Դիարկե, դրանից զատ, օգտագործվում է նաեւ արտասահմանից ստացվող հացահատիկը:

Նախարարը նշեց նաեւ, թե հացի գնի բարձրացումից հացի գործարանները կտնտեսեն ընդամենը 5-6 տոկոս շահույթ, իսկ այդդացները 7-8 տոկոս: Ինչ վերաբերում է արտադրվող հացի որակին, ապա Աշոտ Ոսկանյանի ասելով, նախարարությունում ստեղծվելու է որակի վարչություն, որը վերահսկելու է հացի արտադրության որակը:

Նախարարը խոսեց նաեւ խաղողի եւ ծխախոտի արտադրության ոչ իրացման, ինչպես նաեւ նախարարության նոր ծրագրերի մասին:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Բալկանները մեծ դատերազմի նախաշեմին

ԱՄՆ ներկայացուցիչը ժամանեց Մոսկվա

Երբ չհաջողվի համոզել խորվաթներին, վերջ դնել ռազմական գործողություններին Բոսնիայում եւ նստել բանակցությունների, ապա դատերազմը կարող է բեւեռվել նոր վայր, որի մեջ ներքաշված կլինի նաեւ ներքաշվել Բելգրադը: Այդ մասին է վկայում մարտական հաջողությունների դդեւորված Խորվաթիայի նախագահ Ֆրանջո Թուջմանի հայտարարությունը, որի համաձայն նա մտադիր է իրեն ենթարկել նաեւ կրաինական սերբերի հանդությամբ տակ գտնվող Արեւելյան Սլավոնիան, որը տնտեսական եւ ռազմաքաղաքական առումով մեծ նշանակություն ունի Հարավսլավիայի համար: Թուջմանի այդ հայտարարությանը մեծ ուշադրություն դարձրին Բելգրադում եւ հրատապ միջոցներ ձեռնարկվեց այդ երկրան տեղափոխելու մեծ քանակության ռազմական ուժ եւ զրահատեխնիկա: Արեւմուտքի իր հերթին մեծ ուշադրությամբ է հետեւում իրադարձությանն հետագա զարգացմանը տարածաշրջանում: Նկատի ունենալով այն նախապատրաստությունները, որոնք տարվում են նրա կողմից, բայց են տալիս ենթադրելու, որ վերջինս նույնդես հանված է հարցի ռազմական լուծմանը: Այդ մասին է վկայում ՆԱՏՕ-ի ծրագիրը, համաձայն որի եթե ՄԱԿ-ը հանձնարարության գտնում դատս բերի իր խաղաղարար ուժերը, ինչը հավանական է, ապա ՆԱՏՕ-ն ցանկի կդնի իր ստորաբաժանումները: Այս նդատակով ՆԱՏՕ-ի հրամանատարության հարցումին Նորվեգիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբը հայտնել է, որ նույնդես դատրաստ է հատկացնել հատուկ նշանակության մի գումարտակ: Իր ռազմական անդակցությունը Բոսնիային է առաջարկել նաեւ Թուրքիան, որի իշխանությունները դատասխանել են հակառակորդին դադարեցնել կրակը:

Ռազմական գործողությունները բարձրացնելու համար հատկացնել համապատասխան միջոցներ:

Մինչ այդ, վարը «նոր գաղափարներով» Մոսկվա է ժամանելու ԱՄՆ ներկայացուցիչ Անտոնի Լեյքը, խաղաղացուցիչներ վարելու իր դատաստակից Անդրեյ Կոզիրեւի հետ:

Ինչ վերաբերում է խորվաթական սերբ փախստականներին, որոնց թիվը անցնում է 150 հազարից, նրանցից 40 հազարն արդեն հասել է Սերբիա: Արեւմուտքի երկրներն ու Ռուսաստանը առանձին ատաձին որոշել են օդային կամրջով մարդասիրական օգնություն փոխանցել նրանց:

ՀԱՅԿ ԲԻՐԼԱԲԵՐԵԱՆ.

Տայվանում տգնաղ չինական փորձարկումներից

Ուրբաթ օրը Չինաստանը դատրաստվում հայտարարել է Արեւելաչինական ծովի քառատրամաբանությամբ: Տայվանի մոտ հրթռիչի արձակումների նոր շարքի մասին: Ինչպես հաղորդել է Սինհուա գործակալությունը, հրթիռները կարձակվեն օգոստոսի 15-25-ը կոգու հյուսիս-արեւմտյան ուղղությամբ: Միաժամանակ, հաղորդել է գործակալությունը, Չինաստանի ժողովրդական ազատագրական բանակը հրեանային գորավարժություններ կանցկացնի նույն երշանում: Նեռաղալ Չինաստանի Ֆեցզյանի եւ Ֆուցզյանի ծովամերձ նահանգները: Չինաստանի ժողովրդական ազատագրական բանակի նախորդ գորավարժությունները, որոնք նույնդես ներառում էին հրթռային արձակումներ հենց նույն երշանում, տեղի են ունեցել հունիսի վերջերին եւ տգնաղ հարուցել Տայվանում, որը խուճապի է վերածվել Բորսայում: Կոգու բնակիչները «հրթռային դիվանագիտությունը» գնահատել են որդես ռազմական միջոցներով հաղարական ճնշում գործադրելու փորձ: *ԱՐԱՐԱՏ*

Ավեյցարիա. Պայթյուն ատոմակայանում

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ օգոստոսի 11-ին երկու մարդ լուրջ վիրավորվել է Շվեյցարիայի հյուսիսում Լիբեռտայի ատոմակայանում տեղի ունեցած գազի դայթյունի հետեւանքով: Կայանը եւս մեկ շաբաթով կանգնեցված է նորոգման աշխատանքների համար: Պայթյունը տեղի է ունեցել մեքենասրահում գործողություններ կատարելու ժամանակ: Ռադիոակտիվ նյութերի արտահոսքի մասին չի հաղորդվում: Երկու վիրավորները, որոնք բացի դրանից այրվածքներ են ստացել, տեղափոխվել են Ցյուրիխի հիվանդանոց: *ԱՐԱՐԱՏ*

ԵՐԵՎԱՆ

Խայտաբղետ հանրահավաք Նավասարդի տոնին

Չափազանց խայտաբղետ էր ԱԻՄ-Ք-ի օգոստոսի 11-ի հանրահավաքը: Հանրահավաք, որին ներկա էին ընդամենը շուրջ 200 քաղաքացի, մինչդեռ «այսօր, ինչպես նշեց Պարույր Հայրիկյանը, մեր ազգի գլխավոր տոնն է Նավասարդը» այնուամենայնիվ ԱԻՄ-Ք-ի ղեկավարը ի դատասխան շշդող եւ ակնկալվող հարցադրումների (կազմված սակավամարդ հավաքների անցկացման նդատակահարմարության հետ) նշեց, որ կուսակցությունը շարունակելու է հավատարիմ նման միջոցառումներ «եւ հայոց ուրբաթ օր, եւ այս հայոց ուրբաթ օր... Երբ հրադարակում ներկա լինի բեկուզ մեկ քաղաքացի, որն ունի հարցեր եւ ցանկանում է ստանալ ճշմարիտ դատասխան»: Երեկվա հանրահավաքը բավականին ազատ ամփոփեց Լ. Նախ Ռաֆիկ Համբարձումյանը մի «կծու բիբար» բաժնեց ՀՅԴ-ի եւ ընդդիմադիր որոշ այլ կուսակցությունների ներկայացուցիչների գլխին եւ ապա փորձեց «քաղցրացնել» դժվարամարս իր ուսեստ գաղափարական «համեմունքով». «Երբ մեր ընդդիմությունը ցանկանում է լինել հզոր, դատասխանատու եւ դատրաստ հոգալ ՀՅԴ կուսակցության»: Այնուհետեւ խոսվեց Արշակ Սադոյանի եւ Աղասի Արշակյանի բույր տված կեղծարարությունների մասին, որի վարկածը տարածված է եղել «Գոլոս Արմենիի» բերանում: Աղասի Արշակյանը իր կողքում «զրդարտանք» համարեց նման հրադարակումը, խոստանալով այդ ասդիվ մոտակա ժամանակներում հանդես գալ մամուլում: Ի բոդոմ «Արարատ» ֆոկաշի հրամանատար Մանվել Երդիազարյանի ձերբակալման, դիմանց ցուցարարներին միացան նաեւ ձերբակալվածի հարազատներն ու բարեկամները: Նրանց ներկայացուցիչ Նորիկ Մանուկյանը դատասխանատվություն իշխանություններին ապօրինի գործողությունների մեջ:

Նույն անօրինականությունների մասին խոսեց Համբարձում Գալաստյանի ազատության մեջ մեղադրվող Միհրան Մանուկյանի հարցը, իր հերթին մեղադրելով ինչպես մամիններին անարդ գործարքների մեջ, ԱԻՄ-Ք-ի դիվանի անդամ Ռուզան Գորգիսյանն բնդունեց կուսակցության հայտարարությունը, որում սկզբունքորեն դատատրաստվում էր կառավարության գործունեությունը կազմված մասնավորապես Վահան Հովհաննիսյանի կալանքի եւ Գասպարի Բալասանյանի հետախուզման հետ: Վերջում Պարույր Հայրիկյանը ներկաներին տեղեկացրեց Հայ Նահատակի ծննդյան օրվա ասդիվ եւ մեկ անգամ նշելով, որ հերթական հանրահավաքը կկայանա հաջորդ ուրբաթ՝ օգոստոսի 18-ին:

Ա. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ՀՀ գյուղատնտեսության և դարեցի նախարարության «Հայձուկ» արտադրագիտական միավորումը, որը նախկինում տարեկան արտադրում էր 7500 տ ձուկ, այսօր արտադրում է դրա մեկ երրորդը: Այս մասին հայտնեց միավորման գլխավոր տնօրեն Մեխակ Ղազարյանը: Ըստ Մ. Ղազարյանի, սեղտեմբերից կսկսվի ձկան զանգվածային որսը, և հանրապետության խանութներում վաճառվող ձկան գինը 350-400 դրամը չի գերազանցի: Այս տարի նախատեսված է արտադրել մինչև 2500 տոննա ձուկ (անցյալ տարի հանրապետությունում արտադրված ձկան ծավալները):

Ներկայումս Հայաստանի բնակչությունը սպառում է միայն Սևանի և «Հայձուկ» արտադրագիտական միավորման ձկնաբուծական տնտեսությունների ձուկը, ի տարբերություն նախկինի, երբ տարեկան հանրապետություն էր ներմուծվում մեկ մոտ արտադրվող ձկնեղենի եռապատիկը: Այսօր հանրապետության թարմաշունչ բնակչի բաժին է ընկնում տարեկան 1 կգ-ից էլ որակս ձուկ: Մինչդեռ Մոսկվայի սննդի գիտահետազոտական ինստիտուտի ուսումնասիրությունների համաձայն, նախկին խորհրդային հանրապետություններում ձկան տարեկան սպառման միջին ցուցանիշը կազմում է 12,5-14 կգ: Ըստ այդ ուսումնասիրությունների, յուրաքանչյուր հայ մարդու անհրաժեշտ է տարեկան ամենաքիչը 8 կգ ձկնեղեն:

«Հայձուկ» արտադրագիտական միավորման ձկնաբուծարանների կառավարիչ Էդվարդ Տիգրանյանը հայտնեց, որ «Հայձուկը», որը հիմնվել է 1965 թ.-ին, հատկապես լայն զանգ ու արտադրական հզորություններ ստեղծեց 80-ական թթ.-ին: Այդ ժամանակ արտադրվում էր 7000 տ-ից ավելի ձկնեղեն Սևանում իշխան, սիգ, կողակ, կարաս, իսկ լճային տնտեսություններում կարմրաբիծ, ոսկեաճակաս, կարմրախայտ, և այլն: Լճակների յուրաքանչյուր 1 հա-ից ստացվում էր 20-23 գ ձուկ: Ձկնաբուծարանների այս ցուցանիշով Հայաստանը նախկին խորհրդային հանրապետությունների մեջ երկրորդն էր Ռուսաստանից հետո:

Այսօր միավորման լճակային տնտեսություններում յուրաքանչյուր հա-ից ստացվում է 5 ցենտներ ձուկ: «Հայձուկի» համակարգի 23 տարբեր ձեռնարկություններ (այդ թվում Սևանի ձուկ կոմբինատն ու 4 ձկնաբուծարանային գործարանները, Մասիսի, Եղեգնաձորի, Արմավիրի ձկնային տնտեսություններ և այլն) ախտահատում են ընդամենը 30 տոկոս հզորությամբ: Ձկնաբուծության զարգացմանը խանգարող հիմնահարցերը շատ են: Ըստ միավորման տնօրեն Մ. Ղազարյանի, Հայաստանի բանկերը ոլորտական ձեռնարկություններին գրեթե վարկեր չեն տրամադրում կամ տրամադրում են շատ բարձր տոկոսադրույքներով ու կարճ ժամանակով, մինչդեռ ձկան արտադրությանը ցիկլային է և մի ցիկլը ձկան ձվադրման շրջանից մինչև դասրատի ձկան վաճառքը, տևում է երկու տարի: Մյուս կարևոր խնդիրը էլեկտրաենергիայի բանկությունն է (ձկան ինքնարժեքի 40 տոկոսը բաժին է ընկնում էլեկտրաենергիայի վճարումներին): Միավորումը մեծ դժվարությամբ է հաղթահարում նաև դարարտանյութ ու կեր, որոնց արտադրության համար անհրաժեշտ բաղադրիչներ ստացվում էին Ռուսաստանից: Բանի որ այսօր Հայաստանի համակցված կերի կոմբինատներ հումքի բացակայության դատ ճնշով գրեթե անգործության են մատնված, միավորումը փորձում է բարձրացնել նախկին կաղտերը կամ գտնել հումքի այլ աղբյուրներ: Այդ նպատակով վերջերս Բրանի հետ կնքվեց դարձանագիր, ըստ որի միավորումը ստանում է 4 ցենտներ ձուկ: Ինչպես նախորդ, այս երջանում ևս նախատեսվում է ջեռուցել դեկտեմբեր, հունվար, փետրվար ամիսներին (90 օր), բե ինչպիսի տարկացներ կլինեն, կդարձվի կառավարության որոշումից հետո, մինչև սեղտեմբեր: Լուսավորության ծառայությունը իրազեկեց նաև, որ ջեռուցում չստացած բնակիչների համար կներկրվի փայտ, նավթ, քարածուխ:

Նախատեսվող ախտահանումների համար առանձնացված են ֆինանսական միջոցներ: Դրա հետ միասին ֆինանսական վարչությունը հանձնարարություն է տացել կազմելու «Ջեռ» ծրագրի ֆինանսավորման ժամանակացույց, փոխնախագահ Ռոբերտ Նազարյանի ղեկավարությամբ ստեղծվել է համաստասխան ախտահանային խումբ, որ կհամակարգի ծրագրի ախտահանումները: Նախատես հասվի կատարվի նաև բնակչության համաձայնությունը (ցանկանո՞ւմ են, բե ոչ): Ծրագրի հաջողությունը կապված է նախորդ երջանի վարձավճարների գանձման հետ:

Ա. Ս.

ԱՇԽԱՏԱԿ

Ձկնարդյունաբերությունը ճգնաժամի մեջ է

Տարբր նոր չէ «Ազգի» այն ընթերցողների համար, ովքեր 1994 թ. վերջերից հետևել են բերքի հրաղարակումներին: «Հայձուկ» միավորման վարչության նախկին ղեկ, ՀՄՄԿ Հանրապետական վարչության անդամ Համլետ Կարապետյանի հետ բերքի էջերում կայացած զրույցներում հանիցս արծարծվել է ձկնաբուծաբերության վիճակը Հայաստանում, առկա խնդիրներ և դրանց լուծման ուղիներ: Դրանք այսօր, ըստ երևույթին, ավելի են խստացել, և մենք արդեն չենք կարողանա հոդարտությամբ հայտարարել. «Հայաստանը ծով չունի, բայց ձուկ ունի»:

ՀՀ գյուղատնտեսության և դարեցի նախարարության «Հայձուկ» արտադրագիտական միավորումը, որը նախկինում տարեկան արտադրում էր 7500 տ ձուկ, այսօր արտադրում է դրա մեկ երրորդը: Այս մասին հայտնեց միավորման գլխավոր տնօրեն Մեխակ Ղազարյանը: Ըստ Մ. Ղազարյանի, սեղտեմբերից կսկսվի ձկան զանգվածային որսը, և հանրապետության խանութներում վաճառվող ձկան գինը 350-400 դրամը չի գերազանցի: Այս տարի նախատեսված է արտադրել մինչև 2500 տոննա ձուկ (անցյալ տարի հանրապետությունում արտադրված ձկան ծավալները):

Ներկայումս Հայաստանի բնակչությունը սպառում է միայն Սևանի և «Հայձուկ» արտադրագիտական միավորման ձկնաբուծական տնտեսությունների ձուկը, ի տարբերություն նախկինի, երբ տարեկան հանրապետություն էր ներմուծվում մեկ մոտ արտադրվող ձկնեղենի եռապատիկը: Այսօր հանրապետության յուրաքանչյուր բնակչի բաժին է ընկնում տարեկան 1 կգ-ից էլ որակս ձուկ: Մինչդեռ Մոսկվայի սննդի գիտահետազոտական ինստիտուտի ուսումնասիրությունների համաձայն, նախկին խորհրդային հանրապետություններում ձկան տարեկան սպառման միջին ցուցանիշը կազմում է 12,5-14 կգ: Ըստ այդ ուսումնասիրությունների, յուրաքանչյուր հայ մարդու անհրաժեշտ է տարեկան ամենաքիչը 8 կգ ձկնեղեն:

«Հայձուկ» արտադրագիտական միավորման ձկնաբուծարանների կառավարիչ Էդվարդ Տիգրանյանը հայտնեց, որ «Հայձուկը», որը հիմնվել է 1965 թ.-ին, հատկապես լայն զանգ ու արտադրական հզորություններ ստեղծեց 80-ական թթ.-ին: Այդ ժամանակ արտադրվում էր 7000 տ-ից ավելի ձկնեղեն Սևանում իշխան, սիգ, կողակ, կարաս, իսկ լճային տնտեսություններում կարմրաբիծ, ոսկեաճակաս, կարմրախայտ, և այլն: Լճակների յուրաքանչյուր 1 հա-ից ստացվում էր 20-23 գ ձուկ: Ձկնաբուծարանների այս ցուցանիշով Հայաստանը նախկին խորհրդային հանրապետությունների մեջ երկրորդն էր Ռուսաստանից հետո:

Այսօր միավորման լճակային տնտեսություններում յուրաքանչյուր հա-ից ստացվում է 5 ցենտներ ձուկ: «Հայձուկի» համակարգի 23 տարբեր ձեռնարկություններ (այդ թվում Սևանի ձուկ կոմբինատն ու 4 ձկնաբուծարանային գործարանները, Մասիսի, Եղեգնաձորի, Արմավիրի ձկնային տնտեսություններ և այլն) ախտահատում են ընդամենը 30 տոկոս հզորությամբ: Ձկնաբուծության զարգացմանը խանգարող հիմնահարցերը շատ են: Ըստ միավորման տնօրեն Մ. Ղազարյանի, Հայաստանի բանկերը ոլորտական ձեռնարկություններին գրեթե վարկեր չեն տրամադրում կամ տրամադրում են շատ բարձր տոկոսադրույքներով ու կարճ ժամանակով, մինչդեռ ձկան արտադրությանը ցիկլային է և մի ցիկլը ձկան ձվադրման շրջանից մինչև դասրատի ձկան վաճառքը, տևում է երկու տարի: Մյուս կարևոր խնդիրը էլեկտրաենергիայի բանկությունն է (ձկան ինքնարժեքի 40 տոկոսը բաժին է ընկնում էլեկտրաենергիայի վճարումներին): Միավորումը մեծ դժվարությամբ է հաղթահարում նաև դարարտանյութ ու կեր, որոնց արտադրության համար անհրաժեշտ բաղադրիչներ ստացվում էին Ռուսաստանից: Բանի որ այսօր Հայաստանի համակցված կերի կոմբինատներ հումքի բացակայության դատ ճնշով գրեթե անգործության են մատնված, միավորումը փորձում է բարձրացնել նախկին կաղտերը կամ գտնել հումքի այլ աղբյուրներ: Այդ նպատակով վերջերս Բրանի հետ կնքվեց դարձանագիր, ըստ որի միավորումը ստանում է 4 ցենտներ ձուկ: Ինչպես նախորդ, այս երջանում ևս նախատեսվում է ջեռուցել դեկտեմբեր, հունվար, փետրվար ամիսներին (90 օր), բե ինչպիսի տարկացներ կլինեն, կդարձվի կառավարության որոշումից հետո, մինչև սեղտեմբեր: Լուսավորության ծառայությունը իրազեկեց նաև, որ ջեռուցում չստացած բնակիչների համար կներկրվի փայտ, նավթ, քարածուխ:

Նախատեսվող ախտահանումների համար առանձնացված են ֆինանսական միջոցներ: Դրա հետ միասին ֆինանսական վարչությունը հանձնարարություն է տացել կազմելու «Ջեռ» ծրագրի ֆինանսավորման ժամանակացույց, փոխնախագահ Ռոբերտ Նազարյանի ղեկավարությամբ ստեղծվել է համաստասխան ախտահանային խումբ, որ կհամակարգի ծրագրի ախտահանումները: Նախատես հասվի կատարվի նաև բնակչության համաձայնությունը (ցանկանո՞ւմ են, բե ոչ): Ծրագրի հաջողությունը կապված է նախորդ երջանի վարձավճարների գանձման հետ:

Ա. Ս.

ԲՐՔԱԳԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ջեռուցումից չօգտվող խաղաղաշունչների համար վառելիք կբերեն

Առաջիկա ձմռանը նախատեսվում է ջեռուցել 2442 շինություն (օբյեկտ), որից 2100 բնակելի, 114 մանկապարտեզ, 81 դպրոց, 14 առողջապահական և 133 այլ հասարակություններ: Այդ մասին ասվեց օգոստոսի 11-ին երեքշաբթի գործկոմի նիստում ձմռան նախապատրաստական աշխատանքները ենթարկելիս: Ինչպես նախորդ, այս երջանում ևս նախատեսվում է ջեռուցել դեկտեմբեր, հունվար, փետրվար ամիսներին (90 օր), բե ինչպիսի տարկացներ կլինեն, կդարձվի կառավարության որոշումից հետո, մինչև սեղտեմբեր: Լուսավորության ծառայությունը իրազեկեց նաև, որ ջեռուցում չստացած բնակիչների համար կներկրվի փայտ, նավթ, քարածուխ:

Նախատեսվող աշխատանքների համար առանձնացված են ֆինանսական միջոցներ: Դրա հետ միասին ֆինանսական վարչությունը հանձնարարություն է տացել կազմելու «Ջեռ» ծրագրի ֆինանսավորման ժամանակացույց, փոխնախագահ Ռոբերտ Նազարյանի ղեկավարությամբ ստեղծվել է համաստասխան աշխատանքային խումբ, որ կհամակարգի ծրագրի աշխատանքները: Նախատես հասվի կատարվի նաև բնակչության համաձայնությունը (ցանկանո՞ւմ են, բե ոչ): Ծրագրի հաջողությունը կապված է նախորդ երջանի վարձավճարների գանձման հետ:

Ա. Ս.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մի հրաղարակման առիթով

Մեր բերթի օգոստոսի 8-ի համարում տպագրված «Կանայք Հայոց աշխարհին» շահավետ օբյեկտների «ներքին սեփականաշնորհման դեմ» հրաղարակման մեջ շարադրված էր «Կանայք հայոց աշխարհի» հասարակական քաղաքական կազմակերպության հուլիսի 28-ի հայտարարության բովանդակությունը, որ նա ուղղել էր մարդու իրավունքների պաշտպանության բոլոր կազմակերպություններին: «Հայգորգ» միավորման կոնկրետի իրավունքներին սաստ կանգնելու դիտանպատակով: Ըստ հայտարարության, 1994 թ. հոկտեմբերին բերեն աղբանաբերության նախարարի դրաշտոնակատար Աշոտ Բաղդասարյանի հրամանով «Հայգորգի» փոխտնօրեն էր նշանակվել Արա Մինասյանը (Հրանտ Բագրատյանի հարազատ որդին), որն այնուհետև, «1995 թ. հուլիսի 2-ին Հրանտ Բագրատյանի հրամանով» նշանակվել էր միավորման տնօրեն նախկին տնօրեն Ալեքսանդր Հարությունյանի փոխարեն:

Յավոք, հենվելով միմիայն հիշյալ հայտարարության մեջ բերված «փաստերի» վրա, խմբագրությունը ակամա բյուրեղացության մեջ է գցել իր ընթերցողներին: Պատահական չէ, որ փաստերը վերցրել ենք չակերտների մեջ, դրանք չեն համապատասխանում իրականությանը: Բանն այն է, որ «Հայգորգի» տնօրեն Ալեքսանդր Հարությունյանն ազատվել է ոչ թե վարչապետի (դա վարչապետի իրավասությունը չէ), այլ նախարարի հրամանով: Եվ ամենակարևորը. Արա Մինասյանը գլխավոր տնօրեն չի նշանակվել, նա շարունակում է մնալ փոխտնօրենի իր նախկին դրաշտոնում: Իսկ ձեռնարկության գլխավոր տնօրենի դրաշտակատությունները նախարարի հրամանով դրված են գլխավոր ինժեներ Ռոբերտ Ավանեսյանի վրա:

Այս սխալների համար խմբագրությունը ներողություն է հայցում:

Ըստ օդերևութաբանների, ամենաշոգ օրերը անցել են

ՀՀ կառավարությանն առընթեր հիդրոօդերևութաբանության վարչությունից տեղեկացրել են, որ այս տարվա ամռան ամիսներին Արարատյան հարթավայրում օրի ամենաբարձր ջերմաստիճանը եղել է +38°C: Վարչության ոլոր Գենադի Կոջոյանը հայտնում է, որ բեև միջին ջերմաստիճանի (միջինը 25, 3°C) համեմատ դա Հայաստանի համար բարձր ցուցանիշ է, սակայն դիտարկելով նախորդ տարիների տվյալները, սովորական է, քանի որ ամեն տարի ջերմաստիճանը բարձրանում է մինչև +38°C: Եղել են տարիներ, երբ ջերմաստիճանը բարձրացել է նույնիսկ մինչև +42°C:

Վարչության տվյալներով, այս տարվա հուլիս-օգոստոս ամիսներին բարձր ջերմաստիճանը (+37-+38°C) դիտարկվում է անընդմեջ:

«Ծանր» օրերը հետևում են մնացել, եւ օգոստոսի կեսերից ջերմաստիճանը աստիճանաբար կիջնի», ասաց Գ. Կոջոյանը:

ԼՏ

ՕԱՎՈՏ ԽԵՂԻՐ

Ջոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին օգնել է դեսֆ

Ինչպես վկայում է ՀՀ դաշտանության նախարարության սոցիալական դաշտանության վարչության դեսֆ Ա. Բաղեյանի ստորագրությամբ տրված տեղեկանքը, ազատամարտիկ Արշակ Ջիվանի Սարուխանյանը, խա ներկու տարեկան, «զոհվել է 9.07.1991 թվականին մարտական առաջադրանք կատարելիս»: Հոր մահից մի քանի ամիս անց, 1992 թ. հունվարի 12-ին, ծնվել է նրա դուստրը Արշակուհին: Հանգամանքների բերումով հինգ օրական աղջնակին որդեգրել է գրասաս մի կին՝ Շիրվան գաղթ փողոցի 3-րդ շենքի 5-րդ բնակարանի բնակչուհի Մայրենա Երեմյանը, որը հետո, բնակարանային դայմանների սղության դատճառով, աղաղինարար գրաղեցրել է իր որդեգրուհու հոր կիսանկուղային բնակարանը (Ն. Զարյան փողոց, 21 շենք, 90): Այստեղ էլ մեծանում է Արշակուհին: Նոր գտած մոր եւ նրա եւս երկու երեխաների հետ, եւ դեռ սդասվում է յոթերորդ երեխայի ծնունդը ծա՞ր նյութական դայմաններում գտնվող այս ընտանիքում:

«Զոհված ազատամարտիկների ընտանիքների միության» նախագահ Մարսել Վարդանյանի, Սուսաննա Անտոնյանի, նոր գրանցված այս կազմ խմբագրություն այցելեց «Զոհված ազատամարտիկների ընտանիքների միություն» հասարակական կազմակերդության կենտրոնական խորհրդի անդամ Սուսաննա Անտոնյանը: Հոգված ու տագնապած էր, մի քանի օր առաջ, նկարագրելու համար մի ընտանիքում առնեներ կնոջել են զոհված ազատամարտիկի դաստ դեմքը...

մակերդության կենտրոնական խորհրդի անդամներ Աստղիկ Գեւորգյանի, Հողակաբ Մելիոնյանի եւ Ավետյանա Աբաջյանի հետ եղանք ընտանիքում: Արշակուհուն մանկապարտեզից բերեցին. սեւուկ, չլեցող մի աղջնակ, իրիկին առնեսի կծածի արդեն աղաֆինվող վերի հետեր: Այդ դրիսի ավելի նկատելի հետեր կան նրա փոքրիկ եղբոր այտին ու դնչի կին... Սոսկալի է, որ ընտանիքն ապրում է այսդիսի դայմաններում: Դա բնակարան չէ, բնակության հարմարեցված նկուղ է՝ ցեմենտե հատակով, հողի մակերեւույթից միայ բարձր լուսամուտներով, որտեղից անձրեւոտ օրերին ջուրն առատորեն ներս է բափվում, ստեղծելով խոնավության ծանր մթնոլորտ: Բնակարանում վխտում են առնեսներ, որոնք արդեն չեն վախենում նույնիսկ կատվի ներկայությունից...

Մայրենա Երեմյանի ընտանիքը դժվար է ապրում՝ զոհված հոր համար Արշակուհուն տվող 3600 դրամ բոնակը. «Հարատան» համահայկական հիմնադրամից ստացվող 2000 ական դրամ օգնությունը, ահա եւ ամբողջ «եկամուտը»: Ճիշտ է, ավելի կամ դակաս չափով այլ օգնություններ էլ են լինում, այդ թվում Արաքելի երջխորհրդի գործկոմից եւ քաղխորհրդի բնակտնտեսության վարչությունից, ինչպես հավաստում են նրա դես դրն. Լ. Գրիգորյանը եւ իրավախորհրդատու տիկին Նահապետյանը, սակայն այդ ամենը չափազանց քիչ է: Ամենակարեւորն այս ընտանիքին այդ նկուղից հանելն է: Արաքելիի երջանային խորհրդի գործադիր կոմի տեն դեռեւս 1993 թ. դեկտեմբերի 30-ին իր ընդունած որոշմամբ հարկ է համարել «թույլատրել Ն. Զարյանի փող. 21 շենքի 7-րդ մուտքի հ. 90 կի սանկուդային բնակարանը ժամանակավորապես, մինչեւ նրա բնակարանային հարցի վերջնական լուծումը, հատկացնել Մայրենա Երեմյանին եւ նրա երեխաներին», սակայն այդ «ժամանակավորապես» ձգձգվում է ահա արդեն երկուսուկես տարուց ավելի:

Զոհված ազատամարտիկի հիշատակի հանդեպ բարոյական դարտի գիտակցությունը, կարծում եմ, դեսֆ է հարկադի բոլոր իրավասու կազմակերդություններին արագացնել այս ընտանիքի բնակարանային դայմանների բարելավումը: Փոքրիկ Արշակուհին, հանուն հոր բափած արյան եւ հայրենիքի համար իր կյանքը զոհաբերած ազատամարտիկի հիշատակի, հանդեպ ունեցած հարգանքի, արժանի է ապրելու մարդավայել դայմաններում...

Ի դեպ, ինչպես վկայում էր «Զոհված ազատամարտիկների ընտանիքների միության» նախագահ Մ. Վարդանյանը, վերջ նշված փասդ եզակի չէ. զոհված ազատամարտիկների բազմաթիվ ընտանիքներ դեսական հոգածության խիստ կարիք են զգում: Այդ տեսակետից միանգամայն համաձայն է նաեւ խորհրդի բնակտնտեսության վարչության դես Լ. Գրիգորյանը:

Այս հրաղարակման նդատակը այս ցավոտ հիմնահարցի վրա դեսական մարմինների, հասարակական կազմակերդությունների, նաեւ անհատ բարեգործների ուշադրությունը հրավիրելն է:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ուշադրություն

Ի գիտություն մամուլի, ռադիոյի եւ հեռուստատեսության խմբագրությունների եւ լրագրողների հայտնում ենք, որ «Ազգ» բերթից նյութերի եւ լրատվությունների ամբողջական կամ մասնակի հարվածաբար բե բարգմանաբար արտադրման կամ հեռաստվման դեդքում հրամայ բերթին դարտադիր է:

ՈՒՍԿՈՎՈՒՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԳԻՐԸ
Հրատարակության է տալիս
Պետական եւ հրատարակչ
«Ազգ» բերթի խմբագիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Գրիգորյանների 47
Թելեր 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԱՆԵՆՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE համակարգային
ծառայություն / 581841
Էջը եւ տարածները ՊՈՒՌԵ ՊԱՆԱՍԵՅԻՆ
Apple Macintosh
համակարգային շարվածք
«Ազգ» բերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

հրատարակություն

«Ազգի» էջերում մեկ անգամ արդեն առիթ ունեցել ենք անդրադառնալու օգոստոսի 31-ից մինչև սեպտեմբերի 15-ը Պեկինում կայանալիք կանանց միջազգային չորրորդ խորհրդաժողովին, որը ՄԱԿ-ի կողմից երբեմն կազմակերպված նմանատիպ խորհրդաժողովներից ամենաներկայացուցչականն է համարվում: Խորհրդաժողովը կայանալու է երկու փուլով: Օգոստոսի 31-ից մինչև սեպտեմբերի 8-ը կրթական ոչ կառավարական կազմակերպությունների ֆորումը, իսկ սեպտեմբերի 4-ից մինչև 15-ը կառավարական հանձնախմբերի բիմնահարցերը: Խիստ կարևորեց նաև Արցախի կանանց հիմնահարցերը, լավատեղյակ, որ հարևան հանրապետությունում լրջորեն են նախապատրաստվում այդ սարածաշրջանին վերաբերող հատկապես ոլորտին վերջված կանանց խնդրին:

Այդ հարցն ավելի լայնորեն իր զեկույցում կոնսալտի Ջինվորի մայր հանրապետական կոմիտեի նախագահ Գրետա Մելոյանը: Նա անչափ կարևորեց ոլորտերազմական իրավիճակում գտնվող ոլորտյունների, ոչ կառավարական կազմակերպությունների հետ կապերի հաստատումը: Խորհրդաժողովին մասնակից մի քանի նման ոլորտյունների արդեն իսկ նամակներ է ստացել եւ հույս ունի, որ Պեկինում համատեղ մեծ աշխատանք կարող են կատարել:

Հայ մտավորական կին կազմակերպության նախագահ Ալիս Ադամյանը խորհրդաժողովը դիտում է որպես արվեստագետ կանանց ճանաչման հասնելու ևս մեկ ոլորտ հնարավորություն: ՄԱԿ-ն արվեստագետ կանանց աշխատանքներ խորհրդաժողովում ցուցադրելու հնարավորություն է ընձեռել: Պեկինից նրա միակ ակնկալիքն այն է, որ օտարերկրացիների հետ կապեր ստեղծելով կարողանի արվեստագետ հայ կանանց ճանաչումը եւ նրանց օտարերկրյա հանրությանը ներկայանալու հնարավորություն կրնձեռի:

Կանանց համահայկական միությունը խորհրդաժողովին մասնակցելու համար ներկայացրել է ազգագրագետ Արուսյակ Սահակյանին: Նա տեղեկացրեց, որ մասնակցելու է կնոջ իրավունքների բաժանմունքի աշխատանքներին ներկայացնելով կնոջ ազատության եւ իրավահավասարության խնդիրը զինական կնոջ մակարդակում: Այդ նպատակով անցկացրել է հարցազրույցներ ընդգրկելով 50 կին եւ 10 տղամարդ, որոնք ներկայացնում են զիտության տարբեր բնագավառներ եւ մեծ մասամբ միջին եւ միջինից բարձր տարիքի են: Նրա եզրահանգումը հետեւյալն է. «Գիտական եւ ընդհանրապես մտավոր կնոջ ծանրաբեռնվածությունը հասնում է գերբեռնվածության: Կինն սխորված է համատեղել դժվար համատեղելի երեք բեռնվածություն ընտանիք, մտավոր խորված աշխատանք եւ առանձին դարտակնությունն, որն ունի ամեն մի կին դպանել իր կանացի տեսակը, մնալ գեղեցիկ, գանգրի, ֆիրուզ արարած: Ինչ զանությունն գնով է հայտնին գնում այս ամենին մեկ բաց հայտնի է: Գիտությունը զբաղվելն իմ-ինն զոհաբերության է, բայց ոչ դարտադրված հայտնու համար: Ամենա կարեւոր հայտնու մոտ ոչ թե կրթական իրավունքն տված ուժն է, այլ նրա ադրեւ եւ ադրեցնելու բնատար, զարավոր ուժը: Այդ ուժի ընդերքը բացելուն է նվիրված իմ ուսումնասիրությունը»:

Նախնական այն տրամադրվածությունը, որ զանն կանանց համանիրազանության անդամ ոչ կառավարական կազմակերպություններ, որանց միավորման դարձանոներից մեկն էլ Պեկինին մասնակցությունն էր, կենդանացան մեկ միասնական զեկույցով չիրականացավ: Ոչ կառավարական 4 կազմակերպություններ Պեկին կնկենն առանձին, թեեւ սիրանց լրացնող զեկույցներով, սակայն վստահ, որ սկզբունքային հարցերի շուրջ տարաձայնություններ չեն ունենա: Ընդհանուր եզրահանգումների գալու համար կոգ տագործվեն նաեւ զնացքում գտնվելու 8 օրերը: Ի դեղ, ՄԱԿ-ի այդ նախաձեռնությունը, որ ոչ կառավարական կազմակերպություններ համատեղ մեկնեն Պեկին, շատ գովելի բայլ է եւ արված է այն նպատակով, որ մինչեւ խորհրդաժողովը ծանրաբանեն միմյանց հիմնահարցերին: Փարիզից դուրս եկող զնացքը կանանց մի մասին կվերցնի Վարշավայից, իսկ հայաստանցի կանայք ԱՊՀ երկրների ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ օգոստոսի 20-ին նրանց կմիանան Մոսկվայում: Ուղեւորության 8 օրերի ընթացքում զնացքում եւս կկազմակերպվեն կլոր սեղաններ եւ զանազան քննարկումներ:

Վերոհիշյալ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներն այն կարծիքին են, որ իրենք միայն առվորելու չեն գնում Պեկին, նաեւ առվորեցնելու բան ունեն (այդ կարծիքին է նաեւ Հայաստանում ՄԱԿ-ի զրասենյակի վոխներկայացուցիչ Էնկի Քեբեդը) եւ առաջին հերթին ծանրիրավիճակին հայ կնոջ դիմակայելու եղանակի ունակությունը. ընտանիքի ոլտիդանման ավանդական արժեքներ եւ այլն: Ներկայիս բացի նրանք հետ կանեն նաեւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի ողերը, որ մասնավորապես ասվում է. «Հակառակ այն վասին, որ եկեղեցին հաղարական հասատության չէ, հայոց կաթողիկոսը հայ եկեղեցու մասնագությունն է արտահայտում 1915-20 թթ. հայ ժողովրդի դեմ Թուրքիայի կողմից գործված ցեղասպանության առթիվ, որն իր կործանիչ ազդեցությունն ու հետեւանքը բողեց եւ շարունակում է բողնել հայկական կյանքի վրա աշխարհի բոլոր կողմերում»:

Ոչ կառավարական կազմակերպությունների հնարումից անմիջապես հետո սեպտեմբերի 4-15-ը, Պեկինում կրթական Կանանց իրավունքների մասին կառավարական ֆորումը: Հայաստանի ազգային հանձնախմբի զեկույցը Պեկինում ներկայացնող դեսպան Ալեքսանդրը դեռեւս վերջնականորեն չի ձեւավորվել: Սեղ հասած տեղեկություններով, այն կազմված է երկու անդամից:

Պեկինում քննարկվելիք հարցերի վերաբերյալ Հայաստանում որոշակի ուսումնասիրություններ է կատարել նաեւ ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը, որի արդյունքներն ամփոփվել են իր իսկ հրատարակած «Տեղեկություն Հայաստան» բրոշյուրի մեջ: Որոշակի հարցերի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի տեսակետներ խիստ տարբերվում են ազգային հանձնախմբի արդյունքներից: Ի տարբերություն վերջինիս, ՄԱԿ-ը գտնում է, որ կանանց հանդեպ բռնությունը Հայաստանում համընդհանուր բնույթ ունի, բեղեստ այստեղ նման միջադեպեր չեն արձանագրվում:

Նշված անձանցից բացի սեփական նախաձեռնությամբ Պեկին կմեկնեն նաեւ 16 կանայք, որոնցից 9-ը Կանանց համահայկական միության անդամներ են, նրանց կմիանա նաեւ Արցախի մշակույթի նախարար Նելլի Ռսկանյանը: Առայժմ Պեկինի խորհրդաժողովին մասնակցելու ՀՕՄ-ի կենտրոնական վարչության կողմից խեղ տրված հրավեր, իբրեւ բոլորի առանձնայություն, մնում է միայն ՀՕՄ-ի հայաստանյան վարչության ատենադեսուհի Արփարդ Պետրոսյանը:

ՈՒՍԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Պեկին կմեկնեն Հայաստանի ոչ կառավարական չորս կազմակերպություններ

Պետական հանձնախումբը դեռեւս չի ձեւավորվել

բերի ֆորումը: Մասնակիցների թիվն անհամեմատ մեծ է. երկու իրադարձությունների համար նախատեսվում է մինչեւ 50 հազար կին, որից 5 հազար բաժին է ընկնում Ճապոնիային: Ավելի քան 2 հազար ոչ կառավարական կազմակերպությունների մասնակցությունը խորհրդաժողովին բացատրվում է նրանով, որ կանանց խնդիրներն ու հոգսերը դարձել են ավելի լայն հասարակական հետաքրքրությունների առարկա, որոնցով զբաղվում են նաեւ շատ տղամարդիկ:

Պեկինում լայն երկխոսություն է ծավալվելու բազմաթիվ հարցերի շուրջ: Կանայք միմյանց հետ անկեղծորեն կիսելու են իրենց հոգսերը, վարձառությունները: Քննարկման ներկայացված հարցերը կշոշափեն հետեւյալ ոլորտները՝ առողջություն, կրթություն, առողջապահություն, բնություն, տնտեսական անհավասարություն, կառավարում եւ հաղորդակցություն, ազգային եւ միջազգային հարաբերություններ, մարդու իրավունքներ, զանգվածային լրատվություն, շրջակա միջավայր եւ զարգացում: «Ցիշս է, չենք ակնկալում, որ 2000 տարվա հնությունն ունեցող հարցերը լուծում ստանան 10 օրում, սակայն վստահ ենք, որ դրանցից ամենակարեւորներն ու անհետաձգելիները կարժանանան կառավարությունների ուշադրությանը»:

Խորհրդաժողովի հետ որոշակի հույսեր են կապում նաեւ Հայաստանի ոչ կառավարական կազմակերպությունները, որոնցից 4-ը Կանանց հանրապետական խորհուրդ. Հայ մտավորական կին. Կանանց համահայկական միության եւ Ջինվորի մայր հանրապետական կոմիտե. ի բիվս 185 երկրների նմանատիպ կազմակերպությունների. ՄԱԿ-ի հրավերով ու ֆինանսավորմամբ կմեկնեն Պեկին: Անցնող ամիսների ընթացքում ճշված կազմակերպությունները Պեկինում ներկայացվելիք զեկույցը նախապատրաստելու ուղղությամբ բավականին աշխատանք են կատարել: Կանանց հանրապետական խորհուրդն այս ժամանակաշրջանում անցկացրել կլոր սեղաններ եւ շրջայցային կոնֆերանսներ, որոնց ընթացքում ճշտվեցին զեկույցում արծարծվելիք հայ կնոջ հիմնահարցերը: Տիկին Հակոբյանը տեղեկացրեց, որ արդեն նախապատրաստել եւ անցկացրել են բարձրմակարդակ Պեկին ներկայացվելիք «Հայաստանի կանանց առաջընթացի հիմնական խոչընդոտներ եւ դրանց հաղթահարման ուղիներ»: Նկատի ունենալով, որ խորհրդաժողովի ընթացքում զանազան բեմերով կլոր սեղաններ են կազմակերպվելու, տիկին Հակոբյանը կարեւորեց նաեւ երեք կլոր սեղանների եզրափակիչ վերնագրերի նախապատրաստումը փախստական կանայք եւ նրանց հիմնահարցը, սահմանամերձ շրջանների եւ աղետի գոտու կանանց հիմնահարցերը: Խիստ կարեւորեց նաեւ Արցախի կանանց հիմնահարցերը. լավատեղյակ, որ հարեւան հանրապետությունում լրջորեն են նախապատրաստվում այդ սարածաշրջանին վերաբերող հատկապես ոլորտին վերջված կանանց խնդրին:

Այդ հարցն ավելի լայնորեն իր զեկույցում կշոշափի Ջինվորի մայր հանրապետական կոմիտեի նախագահ Գրետա Մելոյանը: Նա անչափ կարեւորեց ոլորտերազմական իրավիճակում գտնվող ոլորտյունների, ոչ կառավարական կազմակերպությունների հետ կապերի հաստատումը: Խորհրդաժողովին մասնակից մի քանի նման ոլորտյունների արդեն իսկ նամակներ է ստացել եւ հույս ունի, որ Պեկինում համատեղ մեծ աշխատանք կարող են կատարել:

Հայ մտավորական կին կազմակերպության նախագահ Ալիս Ադամյանը խորհրդաժողովը դիտում է որպես արվեստագետ կանանց ճանաչման հասնելու ևս մեկ ոլորտ հնարավորություն: ՄԱԿ-ն արվեստագետ կանանց աշխատանքներ խորհրդաժողովում ցուցադրելու հնարավորություն է ընձեռել: Պեկինից նրա միակ ակնկալիքն այն է, որ օտարերկրացիների հետ կապեր ստեղծելով կարողանի արվեստագետ հայ կանանց ճանաչումը եւ նրանց օտարերկրյա հանրությանը ներկայանալու հնարավորություն կրնձեռի:

Կանանց համահայկական միությունը խորհրդաժողովին մասնակցելու համար ներկայացրել է ազգագրագետ Արուսյակ Սահակյանին: Նա տեղեկացրեց, որ մասնակցելու է կնոջ իրավունքների բաժանմունքի աշխատանքներին ներկայացնելով կնոջ ազատության եւ իրավահավասարության խնդիրը զինական կնոջ մակարդակում: Այդ նպատակով անցկացրել է հարցազրույցներ ընդգրկելով 50 կին եւ 10 տղամարդ, որոնք ներկայացնում են զիտության տարբեր բնագավառներ եւ մեծ մասամբ միջին եւ միջինից բարձր տարիքի են: Նրա եզրահանգումը հետեւյալն է. «Գիտական եւ ընդհանրապես մտավոր կնոջ ծանրաբեռնվածությունը հասնում է գերբեռնվածության: Կինն սխորված է համատեղել դժվար համատեղելի երեք բեռնվածություն ընտանիք, մտավոր խորված աշխատանք եւ առանձին դարտակնությունն, որն ունի ամեն մի կին դպանել իր կանացի տեսակը, մնալ գեղեցիկ, գանգրի, ֆիրուզ արարած: Ինչ զանությունն գնով է հայտնին գնում այս ամենին մեկ բաց հայտնի է: Գիտությունը զբաղվելն իմ-ինն զոհաբերության է, բայց ոչ դարտադրված հայտնու համար: Ամենա կարեւոր հայտնու մոտ ոչ թե կրթական իրավունքն տված ուժն է, այլ նրա ադրեւ եւ ադրեցնելու բնատար, զարավոր ուժը: Այդ ուժի ընդերքը բացելուն է նվիրված իմ ուսումնասիրությունը»:

Նախնական այն տրամադրվածությունը, որ զանն կանանց համանիրազանության անդամ ոչ կառավարական կազմակերպություններ, որանց միավորման դարձանոներից մեկն էլ Պեկինին մասնակցությունն էր, կենդանացան մեկ միասնական զեկույցով չիրականացավ: Ոչ կառավարական 4 կազմակերպություններ Պեկին կմեկնեն առանձին, թեեւ սիրանց լրացնող զեկույցներով, սակայն վստահ, որ սկզբունքային հարցերի շուրջ տարաձայնություններ չեն ունենա: Ընդհանուր եզրահանգումների գալու համար կոգ տագործվեն նաեւ զնացքում գտնվելու 8 օրերը: Ի դեղ, ՄԱԿ-ի այդ նախաձեռնությունը, որ ոչ կառավարական կազմակերպություններ համատեղ մեկնեն Պեկին, շատ գովելի բայլ է եւ արված է այն նպատակով, որ մինչեւ խորհրդաժողովը ծանրաբանեն միմյանց հիմնահարցերին: Փարիզից դուրս եկող զնացքը կանանց մի մասին կվերցնի Վարշավայից, իսկ հայաստանցի կանայք ԱՊՀ երկրների ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ օգոստոսի 20-ին նրանց կմիանան Մոսկվայում: Ուղեւորության 8 օրերի ընթացքում զնացքում եւս կկազմակերպվեն կլոր սեղաններ եւ զանազան քննարկումներ:

Վերոհիշյալ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներն այն կարծիքին են, որ իրենք միայն առվորելու չեն գնում Պեկին, նաեւ առվորեցնելու բան ունեն (այդ կարծիքին է նաեւ Հայաստանում ՄԱԿ-ի զրասենյակի վոխներկայացուցիչ Էնկի Քեբեդը) եւ առաջին հերթին ծանրիրավիճակին հայ կնոջ դիմակայելու եղանակի ունակությունը. ընտանիքի ոլտիդանման ավանդական արժեքներ եւ այլն: Ներկայիս բացի նրանք հետ կանեն նաեւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի ողերը, որ մասնավորապես ասվում է. «Հակառակ այն վասին, որ եկեղեցին հաղարական հասատության չէ, հայոց կաթողիկոսը հայ եկեղեցու մասնագությունն է արտահայտում 1915-20 թթ. հայ ժողովրդի դեմ Թուրքիայի կողմից գործված ցեղասպանության առթիվ, որն իր կործանիչ ազդեցությունն ու հետեւանքը բողեց եւ շարունակում է բողնել հայկական կյանքի վրա աշխարհի բոլոր կողմերում»:

Ոչ կառավարական կազմակերպությունների հնարումից անմիջապես հետո սեպտեմբերի 4-15-ը, Պեկինում կրթական Կանանց իրավունքների մասին կառավարական ֆորումը: Հայաստանի ազգային հանձնախմբի զեկույցը Պեկինում ներկայացնող դեսպան Ալեքսանդրը դեռեւս վերջնականորեն չի ձեւավորվել: Սեղ հասած տեղեկություններով, այն կազմված է երկու անդամից:

Պեկինում քննարկվելիք հարցերի վերաբերյալ Հայաստանում որոշակի ուսումնասիրություններ է կատարել նաեւ ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակը, որի արդյունքներն ամփոփվել են իր իսկ հրատարակած «Տեղեկություն Հայաստան» բրոշյուրի մեջ: Որոշակի հարցերի վերաբերյալ ՄԱԿ-ի տեսակետներ խիստ տարբերվում են ազգային հանձնախմբի արդյունքներից: Ի տարբերություն վերջինիս, ՄԱԿ-ը գտնում է, որ կանանց հանդեպ բռնությունը Հայաստանում համընդհանուր բնույթ ունի, բեղեստ այստեղ նման միջադեպեր չեն արձանագրվում:

Նշված անձանցից բացի սեփական նախաձեռնությամբ Պեկին կմեկնեն նաեւ 16 կանայք, որոնցից 9-ը Կանանց համահայկական միության անդամներ են, նրանց կմիանա նաեւ Արցախի մշակույթի նախարար Նելլի Ռսկանյանը: Առայժմ Պեկինի խորհրդաժողովին մասնակցելու ՀՕՄ-ի կենտրոնական վարչության կողմից խեղ տրված հրավեր, իբրեւ բոլորի առանձնայություն, մնում է միայն ՀՕՄ-ի հայաստանյան վարչության ատենադեսուհի Արփարդ Պետրոսյանը:

ՈՒՍԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,

ԱՆՏԱՌՈՏՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Դեռ սեփական ծառերն ենք այրելու

Ծրագրվել են 1995-96 թթ. ծմռանը վառելափայտի բացթողման եւ մթերման արժեքները: Այդ մասին տեղեկացավ հանրապետության գլխավոր անտառապետ, «Հայանտառ» ծեռնարկության անտառօգտագործման ծառայության պետ Ֆելիքս Մարջանյանից: Այս տարի նախատեսված է հատել 87 հազ. խմ. վառելափայտ եւ 12 հազ. խմ. փայտածուխ: Առանով կաղահովվեն հանրապետության բնակչության ընդամենը 10-12 տոկոսի կարիքները, սակայն անտառապետը վստահ է, որ ծմռան ամիսներին անտառման կգործի առոմակայանը, որի շնորհիվ էներգիան կավելանա 30 տոկոսով, բացի այդ մազութի եւ գազի անսահմանափակ հանակ ծեռք բերելու միջոցներ են ծեռնարկվում: Այնուամենայնիվ, կախված էներգիայի ոչ բավարար հանակից եւ մանավանդ բարձր գներից, հնարավոր չի լինի խուսափել ատորինի անտառահատումներից: Առաջին հերթին անտառների երգակա բնակավայրերում ատրողների համար մասնավոր հատումներն ավելի ծեռնտու կլինեն: Բացի այդ, տուկա դուրս գալ կփորձեն մասնավոր անձինք: Դրա դեմ պայքարի ծրագիր է մշակվել: Այս առումով «Հայանտառը» իր նկատառումներն է կամենում ներկայացնել կառավարությանը, որպեսզի «Շմեռ» ծրագրի երգանակներում «Հայանտառին» վերաբերող բաժինը սկսվի ընդունված մայիս-հունիս ամիսներից ավելի վաղ՝ տարվա սկզբից, քանի որ հենց այդ ժամանակ են տեղի ունենում օրինախախտումները:

Նախկինում ընդունված կարգի համաձայն փայտանյութի բաշխումը ամբողջովին դրված էր երջխորհուրդների գործադիր կոմիտեների կոմունալ տնտեսությունների ուսերին: Այս տարի «Հայանտառը» վառելափայտ եւ փինափայտ կտրամադրի միայն հայտ ներկայացրած կազմակերպություններին, որոնք էլ իրենց կարիքները բավարարելուց հետո մնացած փայտանյութը կհանեն տուկա: Ի դեղ, փայտանյութը կազմակերպություններին կվաճառվի 2000-3000 դրամով (տեղանքի հեռավորությունից կախված), երբ «Հայանտառն» ինքը կատարի հատման եւ տրանսպորտային ծախսերը: Իսկ եթե այդ աշխատանքները հանձն առնեն կազմակերպությունները, ապա 1 խմ-ի դիմաց կվճարեն 1000 դրամ: Սակայն նորահնար հանձակարգը ունի մի շատ ակնառու բերություն: Շահաձայնելով գլխավոր անտառապետի լավատեսական հայտարարությանը, որ բնակչության բոլոր խավերը մտնում են այս կամ այն կազմակերպության մեջ, կարծում եմ, որ զանց են առնված մեծամասնություն կազմող «սովորական» մարդկանց շահերը: Քանի որ «Հայանտառը» անհատներին չի տրամադրելու, ապա վերջիններս մնում են տուկայի մնահաձույին, որ թույլատրվելու է միայն կազմակերպությունների ծեռք բերած հավելյալ փայտանյութի վաճառը: Իսկ գները վերահսկելու իրավասություն ոչ ոք չի ունենալու, այսինքն դրանք վաճառվելու են 3000 դրամից բարձր, ենթադրվում է՝ 1 խորանարդ մետրը մինչեւ 8000 դրամով, իսկ միգուցե եւ ավելի: Կասենում եմ «Հայանտառ» ծեռնարկության տնօրինության եւ գլուղնախարարության ուշադրությունը հրավիրել այս հանգամանքի վրա, որպիսեռ ատորինության դեմ պայքարելուց առաջ հարկավոր է հոդ խստեղծել դրա համար: Կարծում եմ, գներ ի ազատականացումը ինքնանպատակ չպետք է լինի: Անհատներին նույն հաջողությամբ կարելի է վաճառել այն գնով, ինչ կազմակերպություններին: Իսկ եթե «Հայանտառի» հզորությունները չեն բավարարում, այնուամենայնիվ, չպետք է մյուս կողմին անսահմանափակ հնարավորություններ տալ: Մանավանդ, որ տուկայի քաղաքացիների այն ոլոդանը, թե ատրանն ունի այն գինը, որքան վճարում են, անդայման հակադրվելու են հնարավոր «ատորինությունները», այն է՝ անվճարունակների գործողությունները:

Ջոհված ազատամարտիկների ընտանիքներին ըստ կարգի փայտանյութը կբաշխվի անվճար, իսկ կենսաթոշակառուներին, աշխատանքի եւ դաստերազմի վետերաններին՝ սահմանվածից 50 տոկոս զեղչ գնով: Գլխավոր անտառապետը վստահեցրեց, որ կազմակերպությունների կատարած հատումը վերահսկվելու է: Անցյալ տարի «Հայանտառը» ատորինի գործողությունների համար տուգանել է մոտ 120 միլիոն դրամ: Իսկ երջ խորհուրդների գործկոմները, ՆԳՆ բաժինները, բնութագետների օղակները, որոնք նույնպես դարտավոր են զբաղվել վերահսկման խնդիրներով, ոչ մի այդ դիսի փաստ չեն արձանագրել:

Հատկապես ատորինի հատումներից խուսափելու նդատակով սկսվել է ճանապարհների արագ կառուցումը Թումանյանի, Լալվարի, Նոյեմբերյանի, Տաշիրի, Իջեւանի, Կաղանի անտառտնտեսություններում, այն հատվածներում, որտեղ ծառահատումներ գրեթե չեն եղել: Անտավերականգնման աշխատանքների եւ ճանապարհների շինարարության համար առաջին կիսամյակում ծեռնարկությանն անհրաժեշտ է 227 մլն. դրամ, սակայն դեսական բյուջեից տրամադրված է դեռեւս 10-12 տոկոսը: Քիչ հավանական է, որ կառուցանան մնացած մասը տրամադրել, սակայն «Հայանտառը» հաստրել է Երեւանի երգակայում, Սեւանի ավազանում, Գյումրիում, որտեղ հատումները շատ վնասներ բերեցին, նոր անտառանկում ներ անել: Տնկվել է 1200 հեկտար նոր անտառ, իսկ 3000 հեկտարի վրա լրացումներ են արվել: Դա առաջնային անհրաժեշտության աշխատանք է, որովհետեւ խորհանները, փոքրիկ մի շարք բնակավայրերի համար աղետ են դարձել, խախտվել է էկոլոգիան, փչանում է ողջ բերքը եւ ոչ ոք չի հատկանում ինչու: Քանիներին ամենից ավելի ենթարկվում են Երեւանը, Սեւանի ավազանը, Արմավիրի երջանը: Յուրաքանչյուր երկրի անտառապահպանությունը պետք է լինի 20-25 տոկոս, իսկ Հայաստանում 11 տոկոս է: Միանգամից հնարավոր չէ, բայց ասի ճանապարհ պետք է լուծել այդ խնդիրը: «Հայանտառը» ծեռնարկել է տարեկան 5000 հեկտարի վրա անտառվերականգնման աշխատանքներ իրականացնել: Այս տարի հաջողվել է միայն 3000-ը: Շնորհած տնկարանները կան, բայց տեղափոխման աշխատանքների բանվորների վարձատրության համար ֆինանսների սղությունը զգացնել է տալիս:

Հանրապետությունում վերջին երկու տարիներին ծառերը ենթարկվում են ոչ կեղտոտ եւ տերեւակեր տարազույգ մեսաֆսառդի արշավանքին, որոնք նախ լոռացնում են տերեւները, իսկ հետո տարում ծառերն առհասարակ չորանում են: Ծրագրվել է 3000 հեկտարի վրա (Բյուրական, Ադարան, Հրազդան) կենսաբանական որդեղարտներով դայքար մղել վնասատուների դեմ: Բյուջեից այդ նպատակով տրամադրվել է 7 մլն. դրամ, որն անհրաժեշտ գումարի 45-50 տոկոսն է (բանվորները շատ քանկ են, ինքնաթիռով դրանք գրելու աշխատանքի 1 ժամն արժե 2000 դրամ), ուստի հանրապետության մյուս հատվածներում ծրագիրը կշարունակվի մյուս տարի: Պարոն Մարջանյանը հանգստացրեց, ասելով, որ վնասատուներն ամառվա ընթացքում սերունդ են տալիս 2 անգամ եւ այս տարի այլեւս չեն տա: Ինչ վերաբերում է երեւանի կանաչ տարածքներին, դրանք հիմնականում կանաչապատման վարչության տնօրինության տակ են եւ մեր նկատմամբ ենք, որ վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումներ (հաղորդում դա առում է ծեռի գործիքներով) իրականացվել են միայն հանրապետության հրաղարակի շրջակայքում:

ՄԱՐԻ ՀԱՍՍԱՆ,

«ՄԱՅԻՍ ՀԱՅԵՐԵՆԻՔ»

հեռատեսությունը շաբաթ եւ կիրակի օրերին կցուցադրի

12 օգոստոսի, շաբաթ

19.00 «Հարուստ Բիլը» կատակերգություն
20.30 Ռուսական էստրադա
21.00 Գեղարվեստական 4,5 ժամյա կինոնկար «Եթե կգա վաղվա օրը», 1-2 մասերը
1.30 «Ձգտում ամառը» (Գիշերային ֆիլմ)

13 օգոստոսի, կիրակի

18.00 «Երիտասարդներ կողից» կատակերգություն
19.30 Վավերագրական կինոնկար «Տատանդ» (սեպտեմբերի նկարահանում)
21.00 Ռուսական էստրադա
21.30 Գեղ. կինոնկար «Սենյակ ժամանակը», գլխավոր դերում Սինի Ռուրկ
23.00 Գեղ. կինոնկար «Գաղտնի նյութեր»
01.00 Գեղ. կինոնկար «Ներքին [illegible]», գլխ. դերում [illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԴԵՄՔԵՐ

Կիլիկիայի միօրյա վարշապետը

Միհրան Տամատյանի մահվան 50-ամյակը

1864 թ. օգոստոսի 12-ին Պոլսում, Սերովբե Տամատյանի ու Իսկուհի Թասմուրաճյանի ընտանիքում ծնվում է հինգերորդ երեխան Միհրան Տամատյանը: Բեռայի ս. Հակոբ եւ Բանկալթիի վիեննական Մխիթարյանների վարժարանում ուսում ստանալուց հետո, դպրոցի Միհրանը ուղարկվում է Վենետիկ Մուրատ-Ռափայելյան վարժարան:

1880 թ. Տամատյանը վերադառնալով Պոլիս սանձնում է ուսուցչական դպրոցներ: Հայոց միացյալ ընկերության առաջարկով նա նշանակվում է Մշո բարձրագույն վարժարանի ավագ ուսուցիչ, ավելի ուշ այդ վարժարանը կոչվում է Ներսիսյան ի հիշատակ Ներսես Վարժապետյան դպրոցիարքի: Տամատյանը այնուհետեւ նշանակվում է Միացյալ վարժարանների տեսուչ: Նրա մոտ աղեղն նշմարվում են հեղափոխական գործին լծվելու խմորումներ եւ մի քանի համախոհների հետ ստեղծում է գաղտնի մի կազմակերպություն:

1889 թ. Միհրան Տամատյանը անդամագրվում է Հնչակյան կուսակցությանը եւ Գում Գափուի ցույցից հետո հարկադրված հեռանում Արեւմ, որտեղ կաղներ է հաստատում հայն, մակեդոնացի ու կրետացի հեղափոխականների հետ: Հնչակյան կուսակցության Կենտրոնական վարչության որոշումով 1891 թ. սեպտեմբերին Տամատյանը, Մելքոն Խուրշիդ կեղծանունով, ուղեւորվում է դեպի Սասուն անցնելով Կիլիկիայից, որտեղ հանդիպումներ է ունենում ազգային ու հեղափոխական դեմքերի հետ: Ընդհանուր աղետամբության կազմակերպման նպատակով նա շրջագայում է Սասնո գյուղերում: 1893 թ. մայիսին Տամատյանը ձերբակալվում եւ տարվում է Մուշ եւ ապա Բաղեշ: Որպես վտանգավոր հեղափոխական Պոլիս տարված Տամատյանն իր հնարամտության շնորհիվ մեկ տարի անց ազատ է արձակվում:

1895 թ. Պատրիարքի նշանավոր ցույցի կազմակերպիչներից լինելով Տամատյանը ցույցի կայացումից մի օր առաջ կուսակցության որոշումով մեկնում է Վասպուրական: Բոլոսարիայում ու Ռումինիայում կուսակցական գործունեություն ծավալելու ընթացքում նույն տարվա հոկտեմբերին Տամատյանը ձերբակալվում է ռումինական կառավարության կողմից եւ արտաքսվում Պոլիս, սակայն նրան հաջողվում է խույս տալ եւ անցնել Արեւմ: 1896 թ. նա, որպես Հնչակյան Կենտրոնական վարչության խորհրդական անդամ եւ «Հնչակի» ու «Աղտակի» աշխատակից, անցնում է Լոնդոն: Հնչակյան կուսակցության ղեկավարներից Նազարբեկյան ամուսինների հետ տարաձայնությունների դրդմամբ Տամատյանը, Արփիար Արփիարյանի, Մ. Սվազլյանի եւ ուրիշների հետ հիմնում է նոր հնչակյանությունը, որն ավելի ուշ որդեգրում է Վերակազմյալ հնչակյան կուսակցություն անունը, որի կենտրոնի անդամ է դառնում Մ. Տամատյանը: Հետագայում, Վ.Հ. կուսակցության ընդհանուր ժողովից դժգոհ, Տամատյանը հրաժարվում է կուսակցությունից ու դառնում Աղեքսանդրիայի մահմեդական մբերամոցների ձեռնարկության հաշվադատ, շիրաժարվելով սակայն ազգային կյանքին մասնակցելուց: 1899 թ. Կահիրեում լույս է տեսնում Տամատյանի «Ներշնչումներ» բանաստեղծությունների ժողովածուն: Նա 1900 թ. ամուսնանում է իր հեղափոխական ընկեր Հակոբ Փափազյանի քույր Զարուհու հետ, որից ունենում է երկու աղջիկ Շահ եւ Նվարդ: 1904-1917 թթ. Մ. Տամատյանը վարում է Մանբաշյանների նավթային ընկերության Աղեքսանդրիայի գրասենյակի դեսի դպրոցը:

Միանալով վերակազմյալների շափավորական թեւին, Մ. Տամատյանը 1908 թ. համախոհների հետ հիմնադրում է Հայ-սահմանադրական ռամկավար կուսակցությունը, որի դրոշի ներքո որոշել էին միանալ արմենականները, վերակազմյալ հնչակյաններն ու սահմանադրականները: Նույն տարվա օգոստոսին Տամատյանը Վահան Թեքեյանի հետ անցնում է Պոլիս, այնտեղ հիմնելու ՀՍՌԿ-ի մասնաճյուղ: Նրա գրչին է դպրոցական 1910 թ. Աղեքսանդրիայում հրատարակված «Ռամկավարություն» տեսաբանական բնույթի աշխատությունը: 1912-13 թթ. Տամատյանը Կիլիկիայի ինքնադպրոցական կազմակերպման նպատակով լինում է Ալեppոում, Բեյրութում, Հալեպում ու Դյորթ Յոլում: 1915 թ. դառնում է ռամկավարների «Արեւ» դպրոցաթերթի հիմնադիրներից: Հաջորդ տարին մասնակցում է Եգիպտոսի Հայ ազգային միության հիմնադրությանը: Հայկական կամավորական շարժման կազմակերպման նպատակով նա որպես ռամկավար ներկայացուցիչ տեսակցություններ է ունենում Անգլիայի ներկայացուցիչ Մարկ Սայքսի եւ Ֆրանսիացի գնդապետ Բրեմոնի հետ: 1917 թ. Փարիզում Պողոս Նուբարի հետ խորհրդակցելուց հետո Միհրան Տամատյանը հնչակյան Սաղահզյուլյանի ու դաշնակցական Հանդամանի հետ մեկնում է ԱՄՆ, այնտեղ եւս հիմնադրելու Հայ ազգային միություն, ինչպես նաեւ զարկ տալու կամավորական շարժմանը: Որոշ ժամանակ Մ. Նահանգներում մնալուց հետո, Տամատյանը անցնում է Փարիզ, որպես խորհրդական Ազգային դպրոցական ու խմբագիր «Լա վուա դը լ'Արմենի»-ի: 1918 թ. սեպտեմբերին իտալական կառավարության մոտ Ազգային դպրոցական ներկայացնելու նպատակով Տամատյանը մեկնում է Հռոմ: Հաջորդ տարվա փետրվարին, Պողոս Նուբարի առաջարկով վերադառնում է Փարիզ, մասնակցելու այնտեղ կայանալիք Հայկական համագումարին, որն ընտրելու էր Ազգային դպրոցական նոր կազմը: Աղդիին իր ընտանիքին միանալու համար նա անցնում է Եգիպտոս, սակայն հոլիսին, Ամբողջական Հայաստանի դպրոցական Կիլիկիայի լիազոր ներկայացուցիչ նշանակված լինելով, անմիջապես ուղեւորվում է Կիլիկիա:

1920 թ. օգոստոսի 4-ին Մ. Տամատյանի ջանքերով ու գլխավորությամբ կայ, հույն, արաբ ու ասորի բնակիչների կողմից Կիլիկիան հռչակվում է անկախ եւ Տամատյանն ընտրվում է վարչապետ: Նրա գլխավորած վարչապետությունը, ավա՜ղ, տեւում է մի քանի ժամ միայն, ֆրանսիացիների անողորմ միջամտության հետեւանքով: 1921 թ. հուլիսին Տամատյանը վերադառնում է Եգիպտոս, հիշ ժամանակ անց խանդավառությամբ իմանալով ՌԱԿ-ի կազմությունը Պոլսում: Կահիրեից Տամատյանը վերադառնում է Բեյրութ, ուր տարի վարելով Մանբաշյան ընկերության նորաբաց գրասենյակը: 1930 թ. նա Կահիրեի Ամիրայան առեւտրական տան հետ համաձայնելով, Բեյրութում բացում է նույնի մասնաճյուղը հանդիսացող ծխախոտի գործարան, որը երկու տարի դեկավարելուց հետո, երեք տարի էլ իր հաշվին է շարունակում այն, սակայն ի վերջո գործարանը փակվում է դպրական մենաշնորհի հաստատման հետեւանքով: 1936 թ. Բեյրութի ամերիկյան հիվանդանոցում Միհրան Տամատյանը վիրահատության ենթարկվելով, կորցնում է աջ սրունքը, որի 1893 թ. բանից փախուստ տալու ընթացքում հրազենի գնդակից փշրված ոսկորի վերջ կրկին բորբոքվել էր: Սա դատապարտ է դառնում, որ նա հրաժարվի «Զարթօնք» օրաթերթի հրատարակության ծրագրից ու վերջնականապես հաստատվի Կահիրեում:

Միհրան Տամատյանի գրչին են դպրոցական տղաներին նվիրված բազմաթիվ նյութեր: Նա աշխատակցել է Պոլսի «Մասիս», «Լույս», Փորթուգալյանի «Արմենիա», «Հնչակ», «Աղտակ», «Արեւ», «Բիզանդիոն», «Մարտ», «Շիրակ», «Օրենք», «Ազգ», «Փինիկ» եւ «Լուսաբեր» թերթերին: Հայտնի են նրա «Տալուռիկցի կտրիճ», «Հեռատ երկիր» եւ «Պանդուխտ մտեցին» հրատարակությունները: Նա ունի բարգմանություններ ֆրանսիական գրականությունից: Հայ դպրոցի նվիրյալ գործիչ մեզ է թողել հուշագրական երկու բեռավարս վոռձ, որոնք լույս են տեսել Կահիրեում ու Բեյրութում: Աղբիւրը գրի է առնվել ՌԱԿ-ի ղեկավարներից դրդ. Բարունակ Թովմասյանի կողմից, 1934 թ., երկրորդը Տամատյանի ձեռագրով, 1939 թ., որը հրատարակել է Պետրոս Տեփոյանը հեղինակ «Միհրան Տամատյան» աշխատության: 1985 թ. Բեյրութում դոկտ. Վաչե Ղազարյանի խմբագրությամբ լույս տեսավ ամբողջական հուշագրությունը:

Ահա թե իր հուշերում ինչ է գրում Տամատյանը «Կիլիկյան դպրոցի իսկական բնույթը եւ նշանակությունը» վերնագրի տակ: «... **Ժամանակ մը ի վեր արտասահմանի մամուլը եւ հայ գործիչներ, նույնիսկ ամէնէն ձեռնհասներէն եւ դպրասիրներէն, որոշիսիք են Ահարոնեան եւ Խաչատեան, կիլիկեան հարցին շուրջ կը դարձնեն տեսութիւններ, որոնք հեռի են իրականութիւնը ներկայացնելէ, եւ որոնք կիլիկեան դպրոցի իսկական բնոյթին եւ նշանակութեան մասին** գաղափարներ կը հրատարակեն: Անիկա սուր կերպարանք եւ կիզիչ այժմէութիւն ստացաւ այն օրէն, երբ Քեմալականներու արշաւանքին եւ աւերումին ենթարկուեցաւ ծանր վտանգի մատնելով այնտեղ ի նորոյ վերահաստատուած հարիւր յիսուն հազարէ աւելի հայութիւնը հայկական հոծ համախմբում մը, որուն նմանը Հայկական Հանրապետութեան արդի սահմաններէն դուրս, մեր հայրենիքի ոչ մէկ մասին մէջ կարելի է գտնել դժբախտաբար: Անիկա հայութեան համար կենաց եւ մահու խնդիր մը դարձաւ այն օրէն, երբ յայտնուեցաւ, թէ Դաշնակիցները Կիլիկիոյ մեծագոյն մասին վրայ կ'ուզեն վերահաստատել թրքական անիծեալ տիրապետութիւնը: Կիլիկիոյ հայութիւնը դիւանագիտական կացութեան եւ խղճական արդի իրականութեան խորապէս խելամուտ, բաստնց համոզուեցաւ, որ ներկայիս Կիլիկեան Հայաստանի մէկ նահանգը դարձնելու ձգտիլը եւ յամառիլը երազաստեսութիւն պիտի ըլլար: Բայց այդ պատճառ չէր, որ կիլիկեհայութիւնը յուսահատութեամբ անգամ մըն ալ ընդունէր դարաւոր դահիճին անարգ լուծը: Բայց դարձեալ պէտք չէ բնաւ մոռնալ, որ կիլիկեան այժմու հարցը հայկական նախաձեռնութեամբ ստեղծուած հարց մը չէ: Հայերը չէին որ աղաստամբեցան Դաշնակիցներուն կամ նոյնիսկ Թուրքիոյ դէմ: Քեմալիստ աղաստամբներն էին, ընդհակառակը, որ յարձակեցան հայ գիւղերու եւ քաղաքներու վրայ. Մարաշը կոտորեցին, Հաճընը պատարեցին եւ մինչեւ այսօր կը շարունակեն իրենց ասպատակութիւնը եւ յարձակումները. Կիլիկիոյ մէկ ծայրէն միւսը սուրի եւ հուրի մատնելով:

Ու դարձեալ, դպրոցական մը քաղաքական մարզին մէջ մտնելով, արդեօք իրաւունք չունի՞նք մեր կամքէն անկախ կերպով ստեղծուած դպրոցներէն օգտուելով եւ հիմնուելով մեր անցեալ ու ներկայ իրաւունքներուն վրայ եւ իբր նախաձեռնութիւն ազգային հաւանականութեանց ու դպրոցներուն, այժմէն ձգտիլ օժտելու Կիլիկիան Թուրքիայէն անկախ ինքնավար հիսուսնէնական վարչութեամբ մը եւ այս կերպով ստեղծել Կիլիկիա մը, որ այնպէս համամատէր Հայաստանին, ինչպէս Կրետէն երբեմն կը համամատէր Յունաստանին, Արեւելեան Ռումէլին Պուլկարիոյ: Կիլիկեան հարցի մը գոյութիւնը ուրանալը, կիլիկեան դատը լքելը պիտի նշանակէր 150,000 հայկական հոծ համախմբութիւն մը իր բախտին ձգել, կամ աւելի ճիշդ զայն գրուել աշխարհի չորս հովերուն, եւ նոյնիսկ ենթադրելով որ այս 150,000 հայութիւնը միահաղոյն անկարելի տրամադրութիւնը ունենար ամբողջովին Հայաստան փոխադրուելու, ո՞ր մէկ խելացի եւ հեռատես հայը պիտի յանձնարարէր անոր այսպիսի քայլ մը առանց նովին գործով վերջնականապէս հրաժարելու հայ ազգին դարերէ ի վեր սնուցած կիլիկեան աղազայ երազներէն եւ իդէալներէն: Կիլիկիան Հայաստանի աղազայ դպրոցիանը ըլլալու սահմանուած է, բացուած դէպի բաց ծովը, դէպի Եւրոպա, դէպի քաղաքակրթութիւնը: Բայց որոշեալ օր մը այդ դպրոցիանը բացուի, պէտք է այժմէն խորհիլ, քանի որ դպրոցները եւ ներկայ իրադարձութիւնները այդ ասիրը ընձեռած են այնտեղ դպրոցանելու աղաւով եւ բարգաւաճ հայութիւն մը: Այդպիսի հայութեան մը գոյութիւնը միայն ազգային իրաւունք պիտի տայ Հայաստանին իր սահմանները ընդարձակելու մինչեւ Միջերկրական եւ ոչ թէ դպրոցական մոռցուած իրաւունքներ եւ կամ աշխարհակալական ցանկութիւններ հայութենէ ամայացած հողամասի մը վրայ:

Ամէն հայ Կիլիկիոյ այժմու հարցին հանդէպ իր դիրքը որոշելու համար պէտք է հանգարտ ի մտի ունենայ, թէ Կիլիկիան հայկական նահանգներու Բենիամինն է, թէ Կիլիկիան Հայաստանի միջերկրականներուն գոհարն է, Հայաստանը դէպի ծովը բաղդ մագնիսը, անցեալ, ներկայ եւ ապագայ հայ սերունդներուն զրգանոյշ երազը: Մի մոռնար, որ այս տողերը գրողը հայկական նահանգներուն մեծագոյն մասը տեսած ու ճանչցած, բայց ան բայց չտեսած է:

Եթէ Կիլիկիոյ մասին կսկիծ կ'ուզէ լսել, այդ կսկիծը Աւետարանէն բաղուած միակ պարբերութիւն մըն է. «Մի՛ տայք զարբուիւնս շանց եւ մի՛ արկանէք մարգարիտս ձեր առաջի խոզոց»:

19-րդ դարի վերջում ու 20-րդ դարի սկզբում Արեւմտյան Հայաստանում ու Կիլիկիայում ծավալված ազգային ազատագրական պայքարի դարբիններից հանդիսացող Միհրան Տամատյանը հայտնի է ելել իր անբասիր նկարագրով, մտավորական հեղափոխականի համբավով, իմաստուն ու երջանայաց գործունեությամբ: Նրա անունը սերտորեն կապված է Մշո ու Սասունի ընդոստությունների, «Կիլիկյան երազի», սիլիստրի կազմակերպման, ռամկավարական գաղափարախոսության տարածման ու հայրենիք-սիլիստ կապերի ամրապնդման հետ: Հայ ազատագրական պայքարի անենկուն մարտիկն ու ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության նախագահը վախճանվեց 1945 թ. օգոստոսի 4-ին Կահիրեում: Նրա հոգնաբեկ մարմինը ամփոփվեց մեծ բանաստեղծ ու իր գաղափարակից Վահան Թեքեյանի կողքին: Արդար է ակնկալել, որ խորհուն ու իրատես ազգային քաղաքական գործչի մահվան 50-ամյակը առիթ կլինի հայրենիքում նույնպես լաւ արժանավայել գնահատելու նրա վաստակը դիմադրական շարժման կազմակերպման ու հայ քաղաքական մտքի զարգացման գործում:

ՀՈՎՍԵՓ ՅՈՐԳԵԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Տնտեսական ահաւոր ճգնաժամին դասճառով՝ Լիբանան հաղթական նոր փոթորիկներու սեմին

Լիբանանի հաղթահացիական դաստիարակը հազիւ վերջ գտած, 1992-ին սկսաւ Լիբանանը վերակառուցելու հսկայական ծրագիրներու գործադրումը ի հաշիւ... սնանկացած ու կործանած, տնտեսապէս ու բարոյապէս քայքայուած խեղճ լիբանանցի միջին ու համեստ խաւերուն: Մինչ արաբական ու Ծոցի երկիրներուն օգնութեան խոստումները մնացին թուղթի վրայ (Իրաքի դաստիարակին դասճառով միլիարդաւոր դոլլարներ ծախսուած են ամերիկեան ու ֆրանսական դահեսի զէնքերով օժտելու համար, գիւրաբեկելու համար մօտիկ ապագային...), Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիք Հարիրին եւ իրարայաջորդ կառավարութիւնները սկսան տարբեր եւ հարկահանութեան անաւոր արշաւ մը, լիաս Աբու-Ռըզքի (Քրիստոնեայ) կոչուող համընդհանուր գործադուլի եւ ցոյցերու, անցեալ 19 յուլիսին: Լիբանանի կառավարութիւնը հակադարձեց ցուցարարները ճզմելու նոր սպառնալիքներով, դասճառաբանելով թէ երկիրը կ՚անցնի հաղթական «փափուկ» շրջանէ մը...: Այսինքն, Իսրայէլի հետ հաղթական բանակցութիւններու ընթացքը իբրեւ դասճառ բռնելով, Լիբանանի տարադեալ ժողովուրդը դէտ է լռութիւն դահրանէր:

Յուլիս 19-ին ամբողջ Լիբանանը, իր Թրիփոլի, Բէյրութ, Սայդա, Սուր հաղթաքներով գործադուլի դիմած էր: Լիբանանի բանակին զրահաղաներն եւ ներքին ապահովութեան ուժերը փողոցներուն մէջ փորձեցին արգելք հանդիսանալ ցուցարարներուն, շարք մը անձեր ձերբակալելով ու խոշտանգելով: Սակայն, իսրայէլեան բանակը դարտութեան մատնող. Փինիկէի հինաւուրց մայրաքաղաքներէն Սայդան, բուռն ցոյցերով յայտնեց իր բողոքը: «Անօրի նեմ, ուզէ կ՚ուզենք», կը գոռային ցուցարարները, որոնք խրենց ճամփուն վրայ կրակի տուին ներքին ապահովութեան ուժերու զրահաղաս ինքնաշարժ մը: Լիբանանի բանակը շարք մը անձեր ձերբակալեց ու դաղեստինեան տարրեր ամբաստանուեցան որպէս «մուր ձեռներ»...:

Միւս օրերուն, Բէյրութի յառաջադիմական շրջանակներու դասկանող հեռուստատեսային կայան «Էլ-Թի-Վի»-ն, քրիստոնեայ-օրթոտոքս, Լիբանանի խորհրդարանի անդամ Նաժան Ուահիմ դիմակազերծեց վարչապետ Հարիրին եւ անոր շուրջ հաւաքուած կալուածատէր «շինարար»-ներուն իսկական գործունէութեանց էութիւնը: Ն. Ուահիմ մասնաւորաբար կեդրոնացաւ Բէյրութի առեւտրական շուկաներու վաճառքին վրայ, ըսելով թէ իշխող վերնախաւի սեփականութիւնը եղող «Սոլիդեր» ընկերութիւնը Լիբանանի 3 հազարամեայ մայրաքաղաքին այդ հոդաբերեալը այսօր հնգաղաստիկ գիներով ձեռք կ՚անցընէ ու կը վերավաճառէ օտար ընկերութիւններու եւ Ծոցի երկիրներու «էմիր-իշխանիկ»-ներուն: Իսկ բոլոդզերներով քանդուող էէնքերուն տակէն երեւան կուգան անգնահատելի գանձեր, դասմական ու մշակութային հնագոյն շինութիւններ ու բնակավայրեր, գերեզմաններ, ոսկի ու արծաթ, դրոշմ ու դրդիճ, որոնց արմատներ կը մխրճին մինչեւ քառասուն դարու մութեան մէջ:

Մի քանի օր առաջ միայն, տեղի տալով ժողովրդային ու հաղթական ճնշումներու առջեւ, Լիբանանի գերագոյն ատեանը ազատ արձակեց ձերբակալուած ցուցարարներէն շատեր, դրամական տուգանքներու ենթարկելով ոմանց: Հասկնալի դարձաւ, թէ Սուրիոյ դեկավարութիւնը չի փափագիր Լիբանանը տեսնել քաղաքական անկայուն վիճակին մէջ: Իսրայէլի հետ բանակցութիւններու այս ճակատագրական օրերուն: Բանուորական համադաշնակցութիւնը, ժողովրդային ճնշուած դասակարգերը սակայն, կը ծրագրեն գործադուլներու եւ ցոյցերու նոր ալիքներ դասրասցել, կոչ շերպոյտ համար Լիբանանը սեփական ազատակի վերածել փորձող նոր «հայրենասէրներու»: Իսկ ե՞րբ պիտի վերջ գտնէ Լիբանանցի ժողովուրդին «բաբելոնեան» գերութիւնը գիներ անխղճօրէն շահագործող նորելուկ կրեսոսներու կողմէ: ցոյց պիտի տան մօտեցող քաղաքական զարգացումները:

ՎԱՍՕ ՄՈՍԿՈՓԵԱՆ,
Բէյրութ

ՀԱՍՍՈՍ

Ադրբեջանի տարեկան նավթի արտահանումը՝ 1,5 մլն. տոննա

Ադրբեջանի Հանրապետությունը տարեկան 1,5 միլիոն տոննա նավթամթերք է արտահանում ափարհի տարբեր երկրներ, այդ թվում նաեւ Իրան, հաղորդում է «Թեհրան բայզզ» թերթը իր օգոստոսի 2-ի համարում՝ հենվելով ԻՈՆԱ գործակալության տեղեկությունների վրա:

Ներկայումս Ադրբեջանն ամսական 110-ից 125 հազար տոննա նավթամթերք է արտահանում Իրան, Ռուսաստան եւ Սեւ ծովի առափնյա երկրները: Մեջբերելով պետական նավթընկերության մի ներկայացուցչի խոսքերն Ադրբեջանի նավթարտահանման կարողությունների մասին, Թեհրան լրատու գործակալությունը նշում է, որ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը Ադրբեջանից ներմուծում է ամսական 30-ից 35 հազար տոննա նավթամթերք:

Գազի եւ նավթի արտահանումներից Ադրբեջանն անցյալ տարի ստացել է 170 միլիոն դոլլար:

Ռոբոտները օգնության են հասնում գյուղատնտեսությանը

Կուալա Լումպուրից Թրանսդրես գործակալությունը հաղորդում է, որ Մալայզիան մտադիր է առաջիկա երկու տարիների ընթացքում արտադրել իր առաջին ռոբոտները, որոնք նախատեսված կլինեն գյուղատնտեսական աշխատանքների համար:

Տեղական պլանտացիաներում աշխատուժի զգալի պակասը ստիպել է իշխանություններին հիմնել 4,8 միլիոն դոլլար արժողությամբ ռոբոտների դասրասման կենտրոն, որի արտադրանքները պետք է օգտագործվեն կաուչուկի եւ յուղի հավաքման աշխատանքներում:

Ըստ նորաստեղծ ռոբոտների եւ արդյունաբերության ավտոմատացման կենտրոնի տնօրեն Ռոսլիսար Մաս Ալիի հաղորդումների, մալայզիացիները խուսափում են գյուղատնտեսության այդ աշխատանքները կատարել: «Գիտնականները կամ «Քայլող ռոբոտներ» պետք է արտադրեին, կամ էլ ծառից ծառ դեսվող հատուկ մեքենաներ», նշել է նա:

ՀԱՄԱՌՕՏ

ԱՄՆ-ում՝ 1 միլիոն կալանավոր

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 10 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Մ. Նահանգների դաշնակցային եւ նահանգային բանտերում կալանավորների թիվն անցյալ տարվա ընթացքում ավելացել է 83 հազարով: Արդարադատության բաժանմունքի տվյալներով՝ կալանավորների ընդհանուր թիվն անցել է 1 միլիոնը:

Ջրհեղեղ Իսպանիայի կենտրոնում

Առնվազն 7 մարդ զոհվել եւ չբացահայտված թվով անձինք են անհետ կորել տեղատարափ անձրեւներից առաջացած ջրհեղեղի հետեւանքով, որը տեղի է ունեցել լույս հինգշաբթի օրվա գիշերը Իսպանիայի կենտրոնում՝ Գվադալախարայի նահանգում: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդումների համաձայն, առավել շատ տուժել է Յերբա ավանը, որտեղ հեղեղը էլեկտրաէներգիայի սյուներ է տարել է տասնյակ տներ: Տեղական իշխանությունների որոշմամբ ստեղծված են փրկարար ջոկատներ, որոնք օգնություն են ցույց տալիս տուժածներին, որոնում անհետ կորածներին: *Ասոշատրես*

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խմբագիրը պետք է լինի իրավաբան, տնտեսագետ, կենսաբան եւ նոր միայն ժուռնալիստ

Վերջերս, ազատ լրագրության խնդիրներով մասնագիտացված գերմանական հայտնի Sage und schreibe ամսագիրն անցկացրեց սոցիոլոգիական հարցում մամուլի ներկայացուցիչների շրջանում, որի արդյունքները «ապշեցուցիչ էին»: Յուրահատուկ խոստովանությունների ընթացքում պարզվեց, որ շատ բերթերի գլխավոր խմբագիրները, մեղմ ասած, չեն աղահովում պատշաճ մակարդակ: Ավելին, որակյալ խմբագրի համար կարեւոր մասնագիտություններ համարվեցին իրավաբանությունը, տնտեսագիտությունը, արտադրության կազմակերպումը եւ... կենսաբանությունը: Երկրորդ տեղում էին հումանիտար կրթության՝ գերմանագիտության, պատմության եւ հոգեբանության ոլորտները: Հարաբարակախոսությունը եւ ժուռնալիստիկան նշվել են վերջում: Պարզվեց, որ մասնագիտությամբ լրագրողները, որեւէ առավելություն չունեն այլ կրթություն ստացած լրագրողներից: Բացառություն էին կազմում Դորտմունդի համալսարանի շրջանավարտ-լրագրողները, որոնց ուսումը համապատասխան դրակտիկ գործունեությունից զատ, ենթադրում է նաեւ 12 ամսյա դարտադիր աշխատանք օրաթերթում: Ժուռնալիստիկայի հետազոտական ինստիտուտի (Հանովեր) տվյալների համաձայն, արեւմտագերմանացի լրագրողների միայն 35 տոկոսն ունի բարձրագույն կրթություն, մինչդեռ արեւելյան երկրամասերում այդ ցուցանիշը գերազանցում է 70 տոկոսը: Գերմանական լրագրության ամենից բույլ օղակը ճանաչվեց երիտասարդ սերնդի գերազանցապես տնտեսական բնույթի դարտասվածությունը: Հարարակվեցին նաեւ օրաթերթերի գլխավոր խմբագիրների ամսական դրույքները. նվազագույնը 1995-ի դրությամբ 2320 մարկ (տուրք 1650 դոլլար), առավելագույնը՝ 8133 մարկ (տուրք 5700 ԱՄՆ դոլլար): Ա. Ղ.

Որ շարվեն ամերիկա-չինական հարաբերությունները

Վաշինգտոնին անհարմար դրության մեջ չդնելու նպատակով Տայվանի նախագահ Լի Տենգ Հուին որոշել է չմասնակցել Տայվանի եւ Ամերիկայի գործարարների տարեկան հանդիպումը, որը տեղի է ունենալու Ալյասկայում առաջիկա սեպտեմբերին: Այս մասին է հաղորդում «Թեհրան բայզզ» թերթն իր օգոստոսի 2-ի համարում:

Ասուշիյբեդ դրես գործակալության թղթակիցը Տայվանից նշել է, որ Տայվանի ազգային անվտանգության գլխավոր խորհուրդ Դինգ Սուշին Լիի որոշման մասին տեղյակ է դարձել ամերիկյան պետդեպարտամենտին:

Անցյալ տարի Ալյասկայի հանրապետական կուսակցությունից սենատոր Ֆրենկ Մուրկովսկին հրավիրել էր Լիին մասնակցելու ամերիկա-տայվանական տնտեսական համագործակցության կոնֆերանսին՝ հակառակ Պեկինի կառավարության բազում բողոքների, որն ինչպես հայտնի է, Տայվանը դիտում է որպես ապստամբ շրջան առանց ինքնակառավարման իրավունքի:

Վաշինգտոնը, որը 1979-ից ի վեր Պեկինի հետ հաստատել է դիվանագիտական հարաբերություններ, անցյալ ամիս զայրացրեց վերջինիս՝ Լիին հրավիրելով մասնակցելու իր մայրաքաղաքի՝ Կոռնել համալսարանի շրջանավարտների տարեկան հավաքին: Շնայած այցելությունը դաշտոնական բնույթ չէր կրում, այն Պեկինի կողմից դիտվեց որպես հաղթանակ այն բազում ջանքերի, որ Տայվանը գործադրում է իր մեկուսացված վիճակից դուրս գալու համար: Որպես բողոքի նշան Չինաստանն անմիջապես եռ կանչեց Վաշինգտոնի իր դեսպանին, զգուշացնելով Միացյալ Նահանգներին, որ ամերիկա-չինական հարաբերությունները կարող են խաթարվել, եթե նրանք շարունակեն գործակցել Տայվանի հետ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Ազգի» գրադարան

Եվ այսպես, սիրելի գրաբեր ընթերցող, այսուհետև մեր թերթի էջերում դու կունենաս քո փոքրիկ անկյունը, ուր կծանոթանաս գրական կյանքի ժամանակակից նորություններին՝ հրատարակվող գրքեր, գրական կայքեր, երեկույթներ, գրույցներ եւ հարցազրույցներ, մտքերի ու տեսակետների խաչաձեւումներ... մի խոսքով՝ ամենաբազմազան ու հետաքրքիր տեղեկատվություն: Կարող է հարց ծագել. դրա ժամանա՞կն է, արդյոք: Վստահ ենք, որ այո, քանի որ հակառակ գրականության մահացման, վախճանի մասին հաճախակի հնչող տագնապների, առավել քան համոզված ենք, որ գրականությունը չի մեռել, չի մեռնում եւ չի կարող մեռնել՝ հենց թեկուզ այն ոլորշ դատաառով, որ ինչպես ուղիղ մեկ դար առաջ նույն այս հարցի կապակցությամբ իմաստնորեն գնդում էր զգայուն բանաստեղծը՝ Ինտրան. «...ըսել թե բանաստեղծությունը գլխի վախճանի օր մը...: Ասիկա նշանակել թե սիրտը գլխի վախճանի. զգացմունք գլխի շիթաթին այլեւս, մարդուն տմենեն երկնային, գլաշելի եւ բնական մասը գլխի մարի, ջնջվի, անհետանա»: Ահա, ուրեմն, այն գիտակցությամբ, թե գրականությունը, արվեստը, մշակույթը ընդհանրապես, ժողովրդի հասարակական կյանքի ոչ միայն կարեւոր, այլեւ հիմնարար ու էական մասն է, բացում ենք մեր «Գրադարանը», ուր տեղ կգտնեն գլխավորապես արդի գրական ընթացքի ուշագրավ, արժեքավոր երեւույթները, մանավանդ որ այդպիսիք իրոք կան եւ ոչ քիչ թվով: Հետեւեցեք եւ բերեք ձեր մասնակցությունը՝ նամակներով, կարծիքներով, դարձյալ վերաբերմունքով:

Նոր մատենաշար

Թերեւս մեր օրերի համար զարմանալի է, բայց փաստ, որ գրական ընթացքը հարատեւում է մի մատենաշարի սկզբնավորմամբ: Խոսքը «Վան Արյան» նորաստեղծ հրատարակչական-տպագրական համալիրի կողմից հրատարակվող «Արդի հայ բանաստեղծություն» մատենաշարի Փիմենաքի եւ Հովսեփյան Վան Արյան մասին է. որի անդրանիկ գիրքը արձակագիր-դրամատուրգ-բարգմանիչ Վարուժան Նալբանդյանի «Ռադամես» երեք գործողությամբ ողբերգությունն, արդեն ընթերցողների սեղանին է:

Մատենաշարի հղացման եւ իրագործման հետ կապված արժե նշել դրվագելի մի քանի հանգամանք.

Նախ գրական ընթացքին հետեւողներ հոյ գիտեն, թե տասնամյակներ շարունակ ինչպիսի գրեթե անլուծելի դրդրկեմ էր որեւէ բաբեռագրական երկ տպագրելը, կիրեն այն ծավալուն բանաստեղծները, որ մղվում էին գոնե «Արվեստ» ամսագրում դրանք տպագրելու համար: Ներկա մատենաշարը, թերեւս մասամբ, խուսանում է լուծել այդ շատ կարեւոր խնդիրը:

Երկրորդ՝ արձակագիր, լրագրող, նկարիչ, հրատարակիչ Վան Արյանը, որ այս գործի նախաձեռնողն է եւ տիպոգրաֆիայի տարին ու ոգուն եւ իրեն չի վերապահել տպագրվող երկերի ընտրության մենաշնորհը: Ինչպես նշված է անդրանիկ գրքում, ստեղծագործությունների ընտրման եւ հրատարակման երաշխավորելու աշխատանքներ տարվում են Հայաստանի գրողների միության դրամատուրգների սեկցիայի հետ համատեղ:

Եվ երրորդ՝ ինչպես դարձյալ տեղեկանում ենք անդրանիկ գրքից. «Արդի հայ բանաստեղծություն» մատենաշարի գրքերը տպագրվելու են բացառապես բարեգործական հիմունքներով. այսինքն գրքից ստացված ամբողջ հասույթը ուղղվելու է հեղինակներին:

Այսմանից հետո միայն կարելի է ԲԱՐԻ ԵՐԹ մաղթել մատենաշարին եւ շնորհակալության խոսքեր ասել այն նախաձեռնած Վան Արյանի հասցեին: Ինչ վերաբերում է Վ. Նալբանդյանի «Ռադամես» ողբերգությանը, առա այն, թե գրքի ծանոթացման, «վաստրեն «Այոյա» օպերայի լիբրեսոյի շարունակությունն է դրամատիկական ժանրի տեսքով:

Իր բնույթով բացառիկ այս ստեղծագործությունը գրվել է բանչորս տարի առաջ, ինչ-ինչ դաստաառներով ոչ բեմադրվել է, ոչ լույս տեսել»:

Թերեւս հառորդ դար անց այն ավելի համահունչ լինի մեր ժամանակներին:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

ՌԱԴԱՄԵՍ

ԱՐԻՆ ՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒ

Հրատարակվել է ՀԲԸՄ «Ալեմ Մանուկյան» մատենաշարով

Ո՞վ է սրում գիլյոտինի դանակը...

Գրողներ կան, որոնք իրենց ստեղծագործական դիմագիծը գտնելու համար որոշակի ճանապարհ անցնելու անհրաժեշտություն ունեն, կան նաեւ այնպիսիք, որոնք առաջին իսկ գրվածքներով պարզում են իրենց գրողական էությունն ու հավատամքը, աշխարհին նայելու ուրույն կերպը, նախընտրելի հերոսի տեսակը: Հենց այդպես՝ ասես հանկարծակի ու միանգամից, «Հրաշք նժույգներ» (1983 թ.) անդրանիկ ժողովածուով ընթերցողներին ներկայացավ Ռաֆայել Նահապետյանը: Ու... ընդունվեց, գնահատվեց: Ավելին՝ սիրվեց: Եւ դա արդեն ինչ որ բան նշանակում էր, անշուշտ: Ու մինչեւ անգամ ընթերցողներից եւ քննադատներից նրանք, որոնք վեթեր ունեին երիտասարդ արձակագրի հետ՝ «ավելորդ» ոճական տիկնականության, իդեալիզմի եւ այն ժամանակներում մոդայիկ այլ իզմերի անխորտակելի թվացող դիտանկյուններից, չէին կարող չընդունել գլխավորը՝ Հրաշալիի, Գեղեցիկի, կյանքին բեւեռվող հոգեկան Սլացքի պաշտամունքը, որ շնչում էր գրողի ամեն մի տողում:

Երբեմն բանաստեղծ-արձակագիր է Ռաֆայել Նահապետյանը: Նրա տարերքը փոքր, սեղմ ձեւերն են: Հերոսները, տարբեր լինելով իրենց սոցիալական պատկանելությամբ ու վիճակով, կյանքում զրաված տեղով ու դերով, ունեն հոգեկան կերտվածքի ընդհանրություններ, որոնք բաց են անում արձակագրի իդեալների ու նախասիրությունների «գաղտնիքները»:

Մեծ ու գունավոր երազներ ունեն նրանք, բոլորի, երկնի կարոտ, գեղեցիկի, վեհի ու հրաշալիի սրված զգացողություն, բարեկիրթ են ու խելոք, ցավի կրողներ, մի միայնամիտ են, մի միայնամիտ, կողից մի միայնակ տարօրինակ, բայց անոյշության ազնիվ, ու բարի, ու արդար: Իրականության ամենաանշան բվացող ազդեցությունն անգամ ազդում է այդ նուրբ հոգիների վրա: Նրանք, մի տեսակ, անոյշաբոյր են, բաց ու խոցելի՝ իրականության սրի ու կեղծիքի, նենգության ու բռնությունների հանդեպ: «Երազանք» պատմվածքի «խոշոր ու զարմացած այրերով, ճակատին սպիտակ երկար բիծ ունեցող» ծիրանը ամբողջովին բրթում է բեւեռներ ունենալու, թռչելու եւ լազաս լինելու երազանքով, նրան սարսափեցնում է բեռնածի լինելու մոր ճակատագիրը եւ երբ գալիս է ընտրության պահը՝ ծիրանը առանց տատանվելու նախընտրում է ազատությունն ու երազանքը, ընդրուս սլացքով դուրս թռչում ախոռից ու... դառնում գաղտնիք, լեգենդ:

Այս հերոսը շատ ցավագին է տանում կոպիտ իրականության հետ բախման դրամատիկ: Հոգեկան ու մտավոր հայացքի խորաթափանցությամբ տեսնում է հասարակության մեջ իշխող դիմակների առատությունը. «Ոչինչ, ամեն ինչ հրաշալի է» պատմվածքի ուսանող հերոսի նման դառնությամբ հաստատում, որ «... մարդիկ միայն այն չեն, ինչ երեւում են կամ ցանկանում են երեւալ»:

Ժողովածուի հավաքական հերոսի բերեւս ամենաէական գծերի բնութագիրը հեղինակը տալիս է «Մեղեդի երեւակայական ջուրակի համար» պատմվածքի հետեւյալ տողերում. «Մարդկանց մեծ մասը սեփական երջանկությունն էր կռում ու աղաղակ ապագան (գոնե փորձում էին), իսկ սրանք՝ այս թիթեռային անվնաս էությունները, բեւիկները այրելով, անլաց ու անբողոք, հրաշալի գիտակցված իրենց կործանումն էին գնում: Բոլորի այրերի առջեւ: Անտարբեր հայացքների ներքո»:

Որոշ կանոն այսպիսին են, ահա, Ռ. Նահապետյանի հերոսները՝ աշխարհ են մտնում մեծ ու գունավոր երազներով, բախվում իրականության խռչուխությունին ու դարձյալ պարփակվում իրենց «հասկանալի» աշխարհի մեջ՝ «հոգում եղած ասելիքը Աստծուն ու աշխարհին մատուցելով»՝ երեւակայական ջուրակի միջոցով:

Այնուամենայնիվ, արտաքինից բույլ ու անպաշտպան մարդու այս տեսակը, ըստ էության, իներտ չէ: Նա մարդկանց, շրջապատի վրա ազդելու իր լծակներն ունի: Նույնիսկ կպչողանում է վերափոխել մարդկանց, արթնացնել ննջած խիղճը, անտարբեր քաղաքացիների հոգիների խորքերից լույս աշխարհ հանել ազնվության, կարոտի, կարեկցանքի զգացողությունը, ոչ պատահական անձնավորություն, այնուամենայնիվ, հավատարիմ է մնացել օրյակներ: Եւ այդ ամենը տոսկ... իր գոյությամբ, դրամատիկ, երբեմն ողբերգական ճակատագրով: Այն ասիճան, որ սիրում է «Հայելու մեջ չարտացոլված ինչ որ բան» պատմվածքի կատարյալ քաղաքացած հերոսուհուն՝ Վիշապազարդին, թեկ «հայելու մեջ երեւացող իր արտացոլանքին»:

Արձակագիրը մեծ կարեւորություն է տալիս կյանքի երեւույթների ընկալման չափանիշին, ընկալողի ես-ի, անհատական տեսակի խնդրին, «Սարդը» պատմվածքի հերոսների նման ընթերցողներին եւս մղելով ոչ պարզ մտորումների այն հարցի շուրջ, թե «այդ ինչպես է, որ նույնը նաեւ ուրիշ է»:

Ժողովածուն դիպուկ ու տրամաբանական ավարտ ունի: «Հաշվեհարդար» պատմվածքը, ըստ էության, ընդհանրացնում է Անհաղը եւ Ամբոխը հակադրության գրողի տեսանկյունը: Այստեղ եւս հերոսը՝ խելոք ու կիրթ մի երիտասարդ, ամբոխի կողմից անարդարացիորեն մեղադրվում է չգործած հանցանքի մեջ: Եւ ամբողջ պատմվածքը վեր է ածում անարդարությունից պոռթկացող ազնիվ հոգու ճիչի, յուրատեսակ մեղադրականի՝ մարդու ցավին ու ճակատագրին անտարբեր հասարակության հանդեպ: Գալիս է ոստիկանությունը: Հերոսն առաջարկում է ամբոխին չցրվել, որովհետեւ՝ «Ցանկանում էիք տեսնել, թե ինչպես են հաշվեհարդար տեսնում ձեզ նման մեկի հետ եւ ուրախանալ այն մտից, որ դա դուք չեք: ...Իսկ դուք, մնացած բոլորդ, վայելեք ձեր անդուր, բայց հետաքրքիր ներկայացումը: Սակայն եթե երբեւէ, օրերից մի օր, իզուր ադրած կյանքի ամենոր կասկածը ծնվի ձեր ներսում, աշխատեք հետաքրքրվել ու պարզել՝ թե ո՞վ է սրում գիլյոտինի դանակը, եթե դահիճը իր արժանավորությունից ցածր է համարում այդ գործը անել...»:

Համաձայնեմ՝ չափազանց սուր վերջաբան: Բայց նաեւ սթափեցնող, տագնապի ազդանշան հնչեցնող, արթնացնող: Արժանիներ, որ հասուկ են, անկասկած, ճշմարիտ գրականությանը: Իսկ Ռաֆայել Նահապետյանի արձակը հենց այդպիսին է:

ՊԵՏՐՈՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳԱԳԻՐ

Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոն

Շաբաթ օրը հանդիսատեսը կարող է դիտել «Անուշ» օպերան: Բեմադրությունը՝ Տիգրան Լեւոնյանի, Անուշի դերում հանդես կգա Լ. Մարյանը, Սարոյի դերում՝ Ա. Ավանյանը, Մոսիի դերում՝ Կ. Սիմոնյանը: Սկիզբը՝ ժամը 14 ին:

Արիոն թատրոն

Կիրակի օրը էդգար Էլբակյանի անվան Արիոն թատրոնը կներկայացնի Ջորայր Խալափյանի «Սիրո տարբեր նկարներ» նոր բեմադրությունը: Սկիզբը՝ ժամը 17 ին:

«Նահիրի» կինոթատրոն

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին կինոթատրոնում կարելի է դիտել «Արցունքներ անձրեւի տակ» ամերիկյան ֆիլմը (գլխավոր դերում՝ Շերոն Սթոուն): Սկիզբը՝ ժամը 11 ին, 12.40 ին, 14.20 ին, 16 ին, 17.40 ին, 19.20 ին, 21.05 ին: Իսկ ամերիկյան «Հեղեղ» ֆիլմը (գլխավոր դերում՝ Մայքլ Գրոս) կցուցադրվի ժամը 12 ին, 15 ին, 19.25 ին: Բուրաստանի սրահում կցուցադրվի «Սպիտակ հրեշտակ» ֆիլմը (ԱՄՆ): Սկիզբը՝ ժամը 10.30 ին, 13.30 ին, 17 ին:

ԳՈՒՅԺ

Մահացավ Ջերրի Գարսիան

ՖՈՐԵՍՏ ՆՈԼԶ (ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱ), 10 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Սրտի կաթվածից այսօր մահացավ 53 ամյա ռոք կիթառահար Ջերրի Գարսիան, որն իր «Գրեյթֆուլ Դեդ» խմբով խորհրդանշում էր 60 ականների ամերիկյան հակաբաղաքակրթական շարժումը եւ երեք տասնամյակ շարունակ մնում էր ամենամեծ ժողովրդականություն վայելող շոուբիզի ներկայացուցիչներից մեկը: Արվեստագետի մահվան պատճառը, ինչպես հաղորդեց BBC ռադիոկայանը, երկար տարիների ալկոհոլամոլությունն է եղել: Կիթառահարի մասին ավելի մանրամասն կտեղեկացնենք մեր թերթի առաջիկա համարներից մեկում:

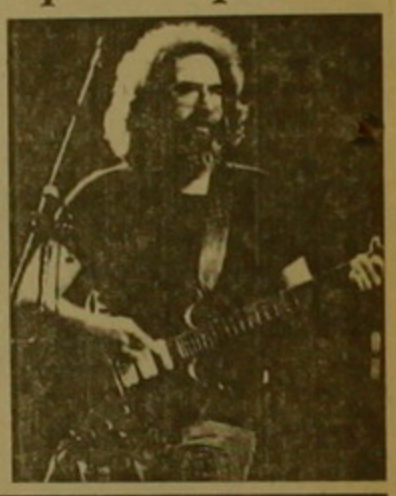

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ֆիլմերի շաբաթը՝ սեպտեմբերին

Մեր թերթում «Զարթնի» տեղեկության հիման վրա հաղորդել էինք, որ հուլիսի վերջին հայկական ֆիլմերի շաբաթ է անցկացվել Բեյրութում: Տեխնիկական պատճառներով շաբաթը (ծրագրում՝ Սերգեյ Փարաջանովի «Նռան գույնը», Վիգեն Չալդրանյանի «Չայն բարբառ», Ատոմ Եգոյանի «Օրացույց», Գասպար Տերտերյանի «Ցնորք», Սուրեն Բաբայանի «Արյուն», Հարություն Խաչատրյանի «Վերջին կայան») չի կայացել եւ հավանաբար կանցկացվի սեպտեմբերին:

«Հրաբխին» սպասում են Լիբանանում

Լիբանան հյուրախաղերի մեկնելու է պատրաստվում «Հրաբխ» մանկական ազգագրական խումբը: Դրա հարուստ ծրագրում կան ժողովրդական երգեր ու պարեր, յուրօրինակ բալետային ու մարզական համարներ: Անսովոր է այդ եզակի ստեղծագործական խմբի մասնակիցների տարիքը՝ 2-5 տարեկան: Ներկայացուցչական ժյուրին ընտրել է 30 տաղանդավոր տղաների եւ աղջիկների: Առաջիկա ուղեւորությունը առաջինը չէ «Հրաբխի» կենսագրության մեջ: Արդեն գրվել է փոքրիկների՝ ԱՄՆ-ում ունեցած հաջողության մասին: Տարբեր պատճառներով խումբը ժամանակավորապես դադարեցրել էր գործունեությունը: Ներկայումս հիմնադիր Հայկազ Շահբազյանի ղեկավարությամբ այն պատրաստում է նոր համերգացանկ, որը անկասկած, մեծ գոհունակություն կպատճառի հանդիսականներին:

Մկրտ

«ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵՅԱՆ» ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՄՐՑԱՆԱԿ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Նպատակ ունենալով խրախուսել ազգային-գեղարվեստական մշակույթի տարբեր ասպարեզներում ստեղծվող արժեքավոր երկերը, Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը սահմանում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակ:

Մրցանակի կարող են ներկայացվել 1994 թ. հրապարակված կամ կատարված գրական, հրապարակախոսական, երաժշտական, բատերական, կինոնամատագրական ստեղծագործություններ, կերպարվեստի գործեր եւ ճարտարապետական աշխատանքներ:

Մրցանակի հավակնող ստեղծագործությունները ներկայացվում են պետական, հասարակական, մշակութային, ստեղծագործական կազմակերպությունների, հիմնարկների կողմից Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության հասցեով:

Ստեղծագործությունների հետ ներկայացվում են դրանք մրցանակի երաշխավորող կազմակերպությունների որոշումները մասնագիտական հիմնավորումհանձնարարականներով:

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը կազմում է մասնագիտական հանձնաժողովներ յուրաքանչյուր գեղարվեստական ժանրի գծով, որոնք ծանոթանում են ներկայացված գործերին, քննարկում եւ որոշում կայացնում մրցանակ շնորհելու մասին:

Մրցանակի կարող են արժանանալ ստեղծագործությունների հեղինակները, ինչպես նաեւ (բատերական, կինոնամատագրական, երաժշտական երկերի դեպքում) դերասանները եւ երաժիշտ-կատարողները:

1994 թ. ընթացքում հրապարակված գործերը մրցանակի են ներկայացվում 1995 թ.-ի հունիսի 15-ից մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը ներառյալ:

Մրցանակներ շնորհելու որոշումը հրապարակվում է 1995 թ. հոկտեմբերին:

Հասցե՝ Աբովյան 14, «Երեւան» հյուրանոց, 210:
Հեռ.՝ 581933

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ԳԱՎԱԹԱԿԻՐՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

«Արարատի» անհաջող խաղը

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ինչպես տեղեկացրեց «Արարատի» գլխավոր մարզիչ Սամվել Դարբինյանը, արարատցիները խենց հնարավորություններից ցածր հանդես եկան: Ճիշտ է, մինչեւ 25-րդ րոպեն մեր ֆուտբոլիստներն ցիրում էին նախաձեռնությունը, սակայն ընդամենը 3 րոպեի ընթացքում հնարավորություն տվեցին դաշտի տերերին վճռել խաղի ելքն իրենց օգտին: 27-րդ րոպեին աջ դաշտյան Բարսոս Կարվանը եզրից գնդակն ուղարկեց տարանային հրադարակ, եւ վրա հասած Բիլսկին մոտ տարածությունից բացեց խաղի հաշիվը: 29-րդ րոպեին դաշտի տերեր ստացան անկանոնային հարվածի իրավունք: Կարվանը գլխի հարվածով կրկնադասկեց հաշիվը: Առաջին կեսում արարատցիներից հիշարժան է միայն Սերգեյ Արզումանյանի հարվածը 20 մ հեռավորությունից: Երկրորդ կեսում Արմեն Շահգելդյանը լավ հնարավորություն ստացավ կրճատել հաշվի տարբերությունը: Նա մեն-մենակ մնաց դարպասապահի դեմ: Սակայն գլխով հարվածը շեղ ստացվեց: Լեւոն Ստեփանյանի 30 մ հեռավորությունից ուժեղ հարվածն էլ տրավորիչ էր: «Արարատի» դարպասապահ Հարություն Աբրահամյանը 72-րդ րոպեին լուրջ վնասվածք ստացավ, եւ նրան փոխարինած Արմեն Պետրոսյանը իր հերթին բազմիցս փրկեց «Արարատին» վերահաս գոլերից: 86-րդ րոպեին թիմի ավագ Արամայիս Տոնոյանը հիշ մնաց տարանային հարվածով գրավեր մրցակցի դարպաս: Իր թիմին հրաշով փրկեց դարպասապահ Յոյկոն: Դաշտի տերերը նույնպես ունեին բազմաթիվ գոլային դրսեւորումներ: Սամվել Դարբինյանի բնորոշմամբ, հույսերը չարդարացրին Հայաստանի հավաքականի անդամներ Լեւոն Ստեփանյանը, Արա Նիգոյանը, Արմեն Շահգելդյանը, Սերգեյ Արզումանյանը եւ Տիգրան Գասդեյանը: Ինչ խոսք, երկու գնդակի տարբերությունը ամրության մեծ դաշար է: Սակայն օգոստոսի 24-ին Երեւանում կայանալիք դաշտասխան խաղում դեռ ամեն ինչ կորած չէ:

«Արարատ» ակումբի ղեկավարները եւ գլխավոր մարզիչը լրջորեն դժգոհ էին թիմի եւ հատկապես առանձին ֆուտբոլիստների խաղից: Ակումբը նախագահ Դմիտրի Մարտիրոսյանի ստորագրությամբ հատուկ դիմում է հղել Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանին եւ ՀՀ հավաքականների գլխավոր մարզիչներ Սամվել Դարբինյանին ու Սամվել Պետրոսյանին, որում ասվում է. «Գտնում ենք, որ ՀՀ հավաքականներում ընդգրկված ֆուտբոլիստներ Ա. Նիգոյանը, Լ. Ստեփանյանը, Է. Հայրապետյանը, Հ. Հարությունյանը եւ Ա. Ոսկանյանը չեն կարող ընդգրկված լինել ՀՀ հավաքականներում համապատասխան դաստիարակություն չունենալու, իսկ Հ. Աբրահամյանը լուրջ վնասվածք ունենալու դաշտճառով»: Գործընկալնում հազվադեպ է որեւէ ակումբ հոժարակամ հրաժարվում, որ իր խաղացողներին ընդգրկեն հավաքականներում: Սա վկայում է «Արարատ» ակումբի արտագավ մոտեցումը մեր հավաքականների հոգսերին:

Այսօր ՀՀ ազգային հավաքականը կսկսի նախապատրաստվել օգոստոսի 16-ին Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության Հայաստան-Դանիա խաղին: Ժամը 19-ին մայրաքաղաքի «Նայիրի» մարզադաշտում տեղի կունենա առաջին դարապմունքը: Ըստ Սամվել Դարբինյանի հավաքականում լուրջ վնասվածքներ են տրատվում: Արդեն Մոսկվայից Երեւան է ժամանել հավաքականի փորձառու խաղացողներից մեկը Սարգիս Հովհաննիսյանը: Նրա թիմը Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» շարունակելով հաղթարշավը Ռուսաստանի առաջնության հերթական տուրում, արտագնա խաղում 3-2 հաշվով հաղթել է Տյումենի «Դինամո-Գազովիկ» թիմին եւ վաստակելով 40 միավոր ընթանում է 2-րդ տեղում: «Լոկոմոտիվը», օգտվելով առաջնությունում վաղ դադարից, մրցաշրջագայության է մեկնել Իսպանիա, իսկ մինչ այդ երեկ, Փարիզում ուժերը չափել է Ֆրանսիայի գավաթակիր «Պարի Սեն-Ժերմենի» հետ: «Լոկոմոտիվի» մարզիչ Յուրի Սյոմինը խնդրել էր Սարգիս Հովհաննիսյանին մասնակցել գոնե փարիզյան խաղին, սակայն ազգային հավաքականի շահերն ավելի բարձր են:

ՔԱՍԿԵՏԲՈԼ

«Երազանքի 3-րդ թիմը»

ԱՍՏԱՂԻՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆ

Փարիզ

Բասկետբոլի սիրահարները լավ են հիշում 1992 թ. Բարսելոնում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերի բասկետբոլի տղամարդկանց մրցաշարը, որտեղ առաջին անգամ օլիմպիական խաղերին մասնակցելու իրավունք ստացած պրոֆեսիոնալ բասկետբոլիստներից Ամերիկայի հավաքականի գերաստղերը իսկական մարզական ներկայացում ներ տվեցին: Այդ հրաշալի հավաքականին կնքեցին «Երազանքի թիմ» անունով: ԱՄՆ-ի հավաքականում հավաքագրված էին համաշխարհային բասկետբոլի այնպիսի վառ աստղեր, ինչպիսիք են Մայքլ Ջորդանը, Մեջիք Ջոնսոնը, Լարրի Բյորդը, Չարլզ Բարկլին եւ ուրիշներ: Անցյալ տարի ԱՄՆ հավաքականը զգալիորեն փոփոխված կազմով, որին կոչեցին «Երազանքի 2-րդ թիմ», Տորոնտոյում առանց դժվարության դարձավ աշխարհի չեմպիոն: Հիմա հերթը «Երազանքի 3-րդ թիմինն» է, որը սկսել է նախապատրաստվել Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերին: Այս հավաքականում «Երազանքի 1-ին թիմի» կազմից ընդգրկված են 4 բասկետբոլիստներ՝ Ստոկտոնը, Պիպենը, Դեվիդ Ռոբինսոնը եւ Կարմալոնը: Դեվիդ Ռոբինսոնն այս տարի ճանաչվել է ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի առաջնության (NBA) լավագույն խաղացող: «Երազանքի 3-րդ թիմում» ընդգրկվել է նաեւ NBA-ի անցյալ տարվա լավագույն խաղացողը՝ 211 սմ հասակ ունեցող Հաքիմ Օլաջուվոնը, որը ծագումով նիգերիացի է: Օլաջուվոնի գլխավորությամբ Հյուստոնի «Ռոկկետս» թիմը վերջին երկու տարիներին դարձավ NBA-ի չեմպիոն: Օլիմպիական հավաքականում ընդգրկվել է նաեւ Շարլ Օ'Նիլը, տաղանդավոր մի բասկետբոլիստ, որն անցյալ տարի աշխարհի առաջնությունում ճանաչվեց լավագույն խաղացող: Շարլ Օ'Նիլի հասակն է 215 սմ: «Երազանքի 3-րդ թիմ» կազմում հայտավորվել են նաեւ երիտասարդ խաղացողներ Գլեն Ռոբինսոնը, Հիլը, ինչպես նաեւ խաղարկող ներ Հարդ Ուեյը եւ Ռեջի Միլլերը: Մասնագետների կարծիքով, որեւէ թիմ չի հասնի «Երազանքի 1-ին թիմին»: Բայց կարող է կրկնել նրա հաջողությունը եւ հասդել օլիմպիադայում: Անկրկնելի են Մայքլ Ջորդանը, Մեջիկ Ջոնսոնը, Լարրի Բյորդը: «Երազանքի 3-րդ թիմում» դեռ երկու բափուր տեղ կա, եւ շատերը հուսով են, որ կիրավիրեն նաեւ Մեջիկ Ջոնսոնին՝ բասկետբոլային կախարդին, որը սրիդի վիրուսակիր լինելու պատճառով բողել է մրցասպարեզը: Ինքը՝ Ջոնսոնն էլ ուզում է վերադառնալ հավաքական: Բայց ահա Մայքլ Ջորդանը եւ Չարլզ Բարկլին պատշաճաբար հրաժարվել են խաղալ «Երազանքի 3-րդ թիմում»: Այնպես որ, Ատլանտայում բասկետբոլի սիրահարները կտեսնեն իսկական «Երազանքի թիմի» խաղացողների մի մասին:

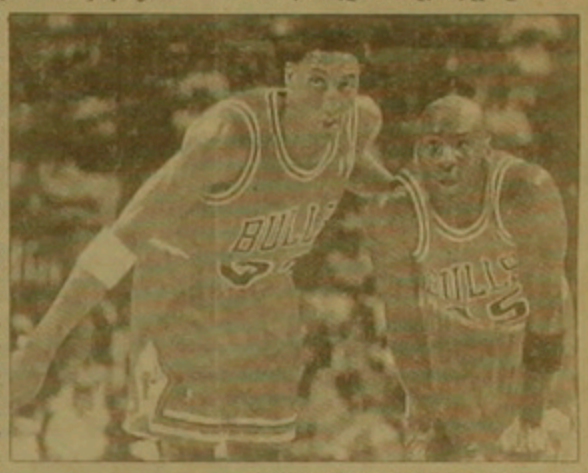

Սկոտտի Պիպենը եւ Մայքլ Ջորդանը

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Օ՜հ, իմ ասված...

ԳԵՐԳՈՐ ԱՄԻԲՅԱՆ

Վայանս, Ֆրանսիա

Երբ բրիտանական մարզադաշտերը հանախ դատնում են կռիվների եւ խուլիգանական վայրագությունների ասպարեզ, վերջերս դարձել են նաեւ սեմուալ ադարների բեմ: Այսպես, մարզական խոշոր միջոցառումների ժամանակ, մի խումբ ընկերներ իրար հետ գրազ գալով լեփ-լեցուն տրիբունաների աչքի եւ հատկապես հեռուստախցիկների առջեւ մերկ վիճակում վազում են մարզադաշտով մեկ: Սա արդեն բրիտանական մոդեռն մարզաձեւ է դարձել: Վերջերս «Օլդ Տրեֆորդ» մարզադաշտում Անգլիայի եւ Հնդկաստանի միջեւ տեղի ունեցած կրիկետի (անգլիական խաղ) միջազգային հանդիպման ժամանակ մարզասեր աղջիկներից մեկը կրծքերը բաց վազեց մարզադաշտի մեկ ծայրից մյուսը: Մարզադաշտի հսկիչներն արագորեն եւ սիրով նետվեցին «հանցագործի» վրա նրան բռնելով եւ ստիպելով հագնել հագուստը: Ծովափնյա քաղաքներում կազմակերպվող մերկ մանեկենների մրցումներում այս աղջկա կրծքերի չափերը եւ մարմնական համաչափությունը կարող էին

նրան դարձնել մեդալ: Բայց «Օլդ Տրեֆորդ» մարզադաշտում նա ոչ մի մեդալի չարժանացավ...

ՇԱԽՄԱՏ

Կրկին երկիշխանություն

Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանը շարունակվող շախմատի տղամարդկանց բարձրագույն խմբի առաջնության 6-րդ տուրում ոչ ոքի արձանագրվեց գրոսմայստերներ Ասոս Անասասյանի եւ Արշաքես Մինասյանի միջեւ: Դա հնարավորություն տվեց գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանին, որը սպիտակներով հաղթեց գյումրեցի Արա Մինասյանին, միավորներով հավասարվել առաջատարին՝ Արշաքես Մինասյանին: Արշաքես անհաջող սկսած գրոսմայստեր Արշակ Պետրոսյանը 3-րդ հաղթանակը տարավ մրցաշարում, այս անգամ սպիտակներով առավելության հասնելով Վիգեն Միրումյանի նկատմամբ: Միրումյանն ուներ զգալի առավելություն, սակայն երկուսեք ուժեղ ցայտնոտում վրիպումներ թույլ տվեց եւ ցավալի պարտություն կրեց: Միջազգային վարպետ Տիգրան Նալբանդյանը սպիտակներով առավելության հասավ միջազգային վարպետ Արսեն Եղիազարյանի նկատմամբ: Ոչ ոքի ավարտվեցին Լոյտյան-Քալանթարյան, Խաչիյան-Ասրյան հանդիպումները: Վեց տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակում երկիշխանություն է: 4,5 ական միավոր են վաստակել գրոսմայստերներ Վլադիմիր Հակոբյանն ու Արշաքես Մինասյանը: 4 միավորով 3-րդ տեղում է Տիգրան Նալբանդյանը: 3,5 ական միավոր են վաստակել գրոսմայստերներ Անասասյանը, Լոյտյանը եւ Պետրոսյանը: Սակայն Անասասյանը մեկ խաղ պակաս է անցկացրել:

ՍԱՍՊԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Շումախերն ամուսնացավ

Կորինթոսի հարսնացուի հանդերձանքով

Նրա անունը Կորինա է: Նա Կերոլեն խաղախաղտարանում «այո» ասաց, որպեսզի դառնա «Ֆորմուլա-1»-ի աշխարհի չեմպիոն Միխայել Շումախերի կինը: Շումախերը «Ֆորմուլա-1»-ի բոլոր էր, որպեսզի գեղեցկուհի Կորինային հասցնի խոստումի վայրը խաղախաղտարան: Շումախերը ծանվել է հենց Կերոլեն խաղամում: Նա շիկահեր Կորինային խոստացել է նաեւ իր հետ տանել «Ֆորմուլա-1»-ի «Գրան պրիի» մրցումներին: Շումախերի եւ Կորինա Բեշի ամուսնության նկարահանումների արտոնությունները 500 հազար մարկի եկամուտ են բերել: Շումախերը մտադիր է այդ գումարը հանձնել ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին՝ աղքատ երկրների աղքատը գարգացնելու համար:

Գ. Ա.

ԽԾԱՆԿԱՐ

Միշել Իդալգոն կժամանի Երեւան

Ֆուտբոլի հանրահայտ մասնագետ Միշել Իդալգոն, որը որպես գլխավոր մարզիչ Ֆրանսիայի հավաքականին օգնեց 1984 թ. նվաճել Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը, օգոստոսի 14-ին կժամանի Երեւան, որպեսզի նեկա գտնվի աշխարհամասի առաջնության Հայաստան-Դանիա հանդիպմանը: Նրան ուղեկցելու է Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պատվավոր անդամ ու բարերար Ալբերտ Աղաբանյանը: Այս խաղը լուսաբանելու են 41 դանիացի լրագրող: Երեւան են ժամանելու նաեւ բելգիացի ֆուտբոլային մեկնաբաններ: ԼՏ

«Նայիրիսը» հինգերորդն է

Բյոլնում անցկացվեց 1978-80 թթ. ծնված ֆուտբոլիստների միջազգային մրցաշար, որին մասնակցեց նաեւ Երեւանի «Նայիրիսը»: Իրենց ենթախմբում պատանի երեւանցիներն նախ 1-6 հաշվով զիջեցին Իտալանդիայի «Դեւոնին», ապա առավելության հասան՝ Փոքրի «Կոլխիդա» (2-0) եւ գերմանական «Սարուկենբրոֆ» (3-0) թիմերի նկատմամբ: Ենթախմբում գրավելով երկրորդ տեղը, «Նայիրիսը» իրավունք ստացավ վիճարկել 4-6-րդ տեղերը: 3-0 հաշվով վստահորեն պարտության մատնելով գերմանական «Օբերհաուզենին», հայ ֆուտբոլիստները 12 թիմերի մեջ գրավեցին 5-րդ տեղը: ԼՏ

Թուրքմեն ֆուտբոլիստները Ծաղկաձորում

Թուրքմենիայի եռակի չեմպիոն Ասգաբադի «Կոպետ Դաղ» թիմը տասնօրյա հավաք անցկացրեց Ծաղկաձորում, նախապատրաստվելով Թուրքմենիայի առաջնության երկրորդ շրջանի խաղերին: Ծաղկաձորում կայացավ թուրքմեն ֆուտբոլիստների ընկերական հանդիպումը Արարատի «Ցեմենտի» հետ: Խաղն ավարտվեց ոչ ոքի՝ 0-0: ԼՏ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ռուդ Գուլիտի հրաժարականը վան Բաստենի օգտին էր

Երեւի ֆուտբոլի սիրահարներից էլեր գիտեն, որ ծնկային հոդի լուրջ վնասվածք ստացած եւ ատաղձագործ վաղուց բողած անվանի հարձակվող Մարկո վան Բաստենը ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած աշխարհի 15-րդ առաջնությունում պատշաճաղես հայտավորված էր Հոլանդիայի հավաքականում: Բանն այն է, որ հոլանդացիներ դեռ հուսով էին, որ Ռուդ Գուլիտը այնուամենայնիվ կփոխի իր որոշումը եւ կհամաձայնվի խաղալ հավաքականում: Նրա հրաժարականը մեծապես հուզել էր հոլանդացիներին, բայց միեւնույն ժամանակ ճանապարհ բացել Մարկո վան Բաստենի համար: Գուլիտը իր խոսքից չհրաժարվեց: Հավաքականում 22-րդ տեղը բափուր էր եւ այն հատկացվեց Մարկո վան Բաստենին: 1992 թ. հոկտեմբերից ի վեր վան Բաստենը չի խաղացել Հոլանդիայի հավաքականում:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ»
ֆիրման առաջարկում է

10 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր 10 օրը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք

ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Զբոսաշրջիկների խմբերը ստրոնեն հանգստանում են արեւաշող Կիպրոս կղզում

Առաջիկա թռիչքները՝ օգոստոսի 15, 24-ին:

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)
Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց)
3-օրյա էքսկուրսիա (կանկապողների համար) ՊՈՐՏ - ՍԱՅԴ (Եգիպտոս) եւ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ կիպրական օվկիանոսային «Ավլանտե» ջերմանավով:
Ուղեգրի արժեքը $460 + 96.000 դր.

Ֆիրման առաջարկում է նաեւ 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում ($320 + 120.600դր.) եւ մասնավոր վիլլաներ Նեսեբր առողջարանում ($420):

Վճարումը՝ համարժեք դրամով, կանխիկ կամ փոխանցումով

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512, 523, 530 սենյակ (ՈՒՅՈՒՏ ֆիրմայի գրասենյակ)
Հ.Պարոնյանի փ. 1 (Ձկան խանութի դիմաց)
եւ Ղ. Փարպեցու 22 (նախկին Ղուկասյան)
Հեռ. 52-42-65, 59-45-12, 53-15-00, 59-45-23, 56-51-08

Հ Ա Յ Ն Ե Ր Ա Ր Տ Բ Ա Ն Կ

Հայներարտբանկը վաճառում է անշարժ գույք եւ սարքավորումներ

	Անվանումը	Հասցեն	Գույքի բնութագիրը
1.	Հյուրանոցի մասնաբաժնի	Երեւան Ամառանոցային թիվ 250	5 հարկ. ընդհ. մակերեսը՝ 2464, 35 քմ բնակելի՝ 655,2 քմ. համարների քանակը՝ 55
2.	Բնակելի տուն հողամասով	Նախիջեւանի շրջան. գ. Եղվարդ. Նար-Դոսի 2-րդ փող. թ. 7	2 հարկ նկուղով. ընդհ. մակերեսը 285,4 քմ, բնակելի 239,7 քմ. հողամաս՝ 1040 քմ
3.	Բնակելի տուն հողամասով	Երեւան, Գազարինի 1ա	1 հարկ. ընդհ. մակերեսը 89,1 քմ. բնակելի՝ 40 քմ. հողամաս՝ 309 քմ
4.	Բնակելի տուն հողամասով	Թալինի շրջան. գ. Աշնակ	2 հարկ նկուղով. ընդհ. մակերեսը՝ 621,0 քմ. բնակելի՝ 296,7 քմ. հողամաս՝ 2200 քմ
5.	Բնակելի տուն հողամասով. արտադրամաս	Երեւան, Պ. Տիչինայի փող. 57	2 հարկ մանսարդայով. ընդ. մակերեսը՝ 750 քմ. հողամաս՝ 352 քմ
6.	Խանութ	Երեւան, Նորքի 9 գ. 6 շ.	1 հարկ նկուղով. ընդհ. մակերես՝ 302, 65 քմ
7.	2 սենյականոց բնակարան	Երեւան, Նորքի 2 գ. 53 շ., թ. 15	5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկ. ընդհ. մակերեսը՝ 47,2 քմ. բնակելի՝ 30,2 քմ.
8.	4 սենյականոց բնակարան	Երեւան, Վիլնյուսի փող. 9 շ., թ. 18	9 հարկանի շենքի 5-րդ հարկ. ընդհ. մակերեսը 91,61 քմ. բնակելի՝ 54,71 քմ
9.	Բնակելի տուն հողամասով	Կոտայքի շրջան. գ. Բալահովիտ	2 հարկանի բնակելի տուն. ընդհ. մակերեսը՝ [illegible] քմ. հողամաս՝ 900 քմ.
10.	Բնակելի տուն հողամասով	Երեւան, Մանուշյան փող. 49	2 հարկանի բնակելի տուն. ընդհ. մակերես՝ 340 քմ բնակ. մակերեսով 88,32 քմ հողամաս՝ 432 քմ
11.	Բնակելի տուն հողամասով. խանութ	ք. Արտաշատ. Աբարբեկյան 89 տուն. Շահումյան 36 գ	ընդհ. մակերես՝ 72,8 քմ թ. մակերես՝ 50,3 քմ. հողամաս՝ 700 քմ ընդհ. մակերես՝ 140,4 քմ. ծավալը՝ 477,3 խմ

) Հյուրանոցի մասնաբաժնը կարող է տրամադրվել նաեւ վարձակալության հիմունքներով:

ՄԵՔԵՆԱՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

1. Ոգելից խմիչքների, կահույքի, ոտահագուստների, կոշիկի, կաղի, մեխանիկական, քիմիական եւ այլ արտադրությունների հետ կապված մեքենաներ եւ սարքավորումներ (165 անվանում)
2. Գործվածքեղենի եւ կաղի արտադրության հետ կապված մեքենաներ եւ սարքավորումներ, արտադրական մասնաբաժին (19 անվանում)

Ավելի մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար կարող եք դիմել հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Նալբանդյան 2, Հայներարտբանկ, վարկերի եւ ավանդների դեպարտամենտ, հեռ. 56-43-21, 56-71-51:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ է

էժան գնով սեփականացրած խանութ (120մ²): Հասցեն՝ Դավիթ Բեկ փող.:
Հեռ. 531773, 531017

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

էժան գնով հավի ձտեր Զանգահարել 643054 հեռախոսահամարով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ է

ՀՈՂԱՄԱՍ-ԱՅԳԻ 500 քմ տարածությամբ, Ջորաղբյուրի 2-րդ զանգվածում: Զանգահարել 58-18-41 հեռախոսահամարով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օգոստոսի 15-22-ը Երեւանի Արմէքսոր (Զարեխի) ցուցահանդեսում կազմակերպվում է Իրանի Իսլամական Հանրապետության առրանքների ցուցահանդես վաճառք: Ցուցահանդեսը կաշխատի ամեն օր ժամը՝ 11-19-ը:

ՏՈՒՐԻԶՄԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ԷՔՍԿՈՒՐՍԻՈՆ ՄԻԱՎՈՐՈՒՄԸ

առաջարկում է ներքոհիշյալ տուրիստական երթուղիները

ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ-ՇՈՒՇԻ-ԵՐԵՎԱՆ

3 օրում զբոսաշրջիկները ոչ միայն կծանոթանան Արցախի հերոսական անցյալին, այլեւ կայցելեն խենց հարազատներին

ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՀՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ

7-օրյա ճամփորդությունը Թեհրանում կանցկացնեն քաղաքի կենտրոնական բարձրակարգ հյուրանոցում: Մեր աշխատակիցները զբոսաշրջիկներին կօգնեն նրանց մոտ առաջացած բարդությունների հարթման գործում:

Եւ իհարկե, այսօրվա համար անհրաժեշտ է երեւանյան տաքից ազատվելու համար 12 օրով Բյուրականում Անտառոս գյուղից 2,5 կմ հեռավորության վրա գտնվող դանիսիանատում հանգստանալը, որտեղ հանգստացողները կաղաքակրթվեն կոմունալ հարմարություններով, տաք ջրով եւ էլեկտրականությամբ, հարմարավետ սենյակներով: Ուղեգրի արժեքը՝ 24 000 դրամ: Երեխաների համար զեղչ գներ:

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Զաքիյան 8, «Շիրակ» հյուրանոցի մոտ, մանկական այգու դիմաց, հեռ. 56-47-07, 58-67-05 52-67-23, 58-68-40

ՍՓՅՈՒՌ
տեղեկատու

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

■ «Սփյուռ» տեղեկատուն Գյումրի, Հոկտեմբերյան, Արովյան, էջմիածին, Աշտարակ քաղաքներից հրավիրում է աշխատանքի բարձրագույն կրթությամբ, ռուսերենին տիրապետող, երիտասարդ, եռանդուն անձանց նշված քաղաքներում «Սփյուռ» տեղեկատուի ներկայացուցիչ աշխատելու համար:

Դիմել օգոստոսի 14-ից 18-ը հետեւյալ հասցեով. Երեւան, Փ. Բուզանդի 1/3, («Վերնիսաժի» տարածքում):

Նախնական տեղեկությունների համար զանգահարել 58-13-51 կամ 58-91-67:

ԲԱՆԿ Կրեդիտ-Երեւան

"Կրեդիտ-Երեւան" բաժնետիրական առեւտրային բանկը ընդունում է ավանդներ դրամով և ԱՄՆ դոլարով, 3-ամիս ժամկետով, տոկոսների ամսական կամ եռամսյակային վճարմամբ, հետեւյալ տոկոսադրույքներով.

դրամով
1 ամիս - 4 %
3 ամիս - 15 %

Ընդունվող ավանդների նվազագույն չափը՝
200.000 դր.
կամ
300 ամերիկյան դոլար

ԱՄՆ դոլարով
1 ամիս - 2,5%
3 ամիս - 9%

Նշված տոկոսադրույքներով ավանդները ընդունվում են մինչև 1995թ. հոկտեմբերի 1-ը:

"Կրեդիտ-Երեւան" բանկ
Վռամշապուհ Արքայի 2/8
հեռ. 56-60-17

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արտաքինաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1919 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 08. 1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@